

A Pulitzer-díj nyertes újságcikkek társadalomformáló szerepe

Jelige: ENC616

Budapest

2014

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETÉS.....	2
2. A „PULITZER JELENSÉG”.....	4
2. 1. Az amerikai sajtó- és szólásszabadság.....	4
2.2. Pulitzer szerepe az amerikai sajtótörténetben	4
2.3. A Pulitzer-díj.....	7
3. HARC A FLUORIDTARTALMÚ VÍZÉRT	9
3.1. A vezércikk háttértörténete	9
3.1.1. <i>A fluorid fontossága</i>	9
3.1.2. <i>Társadalmi környezet</i>	11
3.2. A cikksorozat és társadalmi hatása.....	12
4. ÉLETMENTÉS ÉS KONGRESSZUSI REFORM EGY CIKKSOROZAT MIATT	16
4.1. A cikksorozat háttértörténete	16
4.1.1. <i>Munka- és társadalmi környezet</i>	16
4.1.2. <i>Amerikai egészségügy – Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség</i>	18
4.2. A cikksorozat és társadalmi hatása.....	19
5. A SZÁGULDÁS HATÁRAI.....	23
5.1. A cikksorozat háttértörténete	23
5.1.1. <i>Társadalmi környezet</i>	23
5.1.2. <i>A SunPass rendszer</i>	25
5.2. A cikksorozat és hatása	26
6. ÖSSZEHASONLÍTÁS.....	30
7. BEFEJEZÉS	34
Felhasznált irodalom	36
Mellékeltek.....	45

1. BEVEZETÉS

A sajtó jelen van az életünk minden terén – hírközlés nélkül el sem tudnánk képzelni a világot. Pedig vannak olyan társadalmak, amelyek teljesen elszeparálva, híradás nélkül élnek. A mai modern XXI. században felmerül a dilemma, hogy bennünket, embereket, állampolgárokat érintő közügyek háttéréről sokan nem tájékozódnak kellően. Ez egyfelől a tájékoztató hírügynökségek, másfelől a mi hibánk. Ekkor merül fel a kérdés, hogy mégis milyen a világban történő eseményekre kell azonnal reagálnunk?

A Pulitzer-díjas témák mindenképpen ezek közé tartoznak. Méltán kijelenthető, hogy ez a díj a legrangosabb kitüntetés az amerikai újságírói szakmában. Nevét a sajtómágnás Joseph Pulitzerről kapta, aki az amerikai sajtótörténet egyik legkiemelkedőbb alakja volt, mivel az író figyelemfelkeltő témákat közölt, botrányokra, kormányzati kudarcokra világított rá: tehát az egész társadalom szemléletét igyekezett megváltoztatni a világ dolgairól. Első ízben rámutatott erre a problémára, és olyan témákat dolgozott fel szerkesztőivel, amelyek változást sürgettek a társadalom körében. Az igazságot közölte, mottójának megfelelően – a hír szent, a vélemény szabad.¹A napihír számára tömegterméknek számított, amely arra rendeltetett, hogy a folyamatosan ismétlődő sémák ellenére az olvasóban lelkesedést keltsen, és megismertesse a különböző társadalmakkal, azok világával és helyzetével – ennek az újfajta újságírásnak a meghonosítója volt Pulitzer József.²

Párhuzamot vonván a névadóval a Pulitzer-díjas újságcikkek szintén valamilyen fokú társadalomformáló szereppel bírnak – akár a társadalmi felelősségvállalás témakörét érintve, vagy akár a közvéleményt formáló vezércikkekkel reprezentálva. Itt jön a kérdés, hogy mik azok a tulajdonságok, ami miatt méltán nyer el egy írás a Pulitzer József által alapított és róla elnevezett Pulitzer-díjat?

Ugyanis a zurnalisztika legjobb alkotásait díjazzák több kategóriában. A nyertesek a pénzjutalom, vagy aranyérem mellett egyfajta társadalmi elismerést is kivívnak a lapnak, amelyben publikálnak. Ezen cikkek társadalomformáló szerepe azért is aktuális, hiszen

¹ Csillag (2000)

² Lavenir (2005)

napjainkban az amerikai lehallgatási botránytól kezdve a civilek ezreit követelő terrortámadások sorozatairól számol be a média – e témák pedig emberek sorsát formálják. Az alapvető jogaink érvényesülésére is hatással vannak ezen tényfeltáró írások, ezért fontosnak tartom kiemelni a sajtó hatalmának és szemléletformálásának szerepét. A pályaművem gerincét így azon Pulitzer-díjas cikkek képezik, amelyek valamilyen sürgető változást próbáltak létrehozni. Lehet, hogy csak a társadalom kis szegmensét érintették, mint a 700 000 lakosú Pinellas megye lakosságát, mégis változást hoztak a közpolitikai döntéshozatal során. Vajon a lakosságot hogy érintette ez az ügy, mikor az egészségükről van szó?

Vagy akár érintheti egész Amerika egyes törvényi szabályozásának részét egy nagyobb volumenű változás, amikor az amerikai munkavédelmi reformokat is képes szigorítani egy újságírói alkotás. Példaként hozok egy olyan esetet is, amikor „csak” a belső szabályozás kérdéskörét járja végig a cikksorozat az elmaradt szankciók hiányában. Az ominózus Pulitzer-díjas írás oknyomozása által a közbiztonság javulását érték el Dél-Florida területén, így joggal gondolhatjuk azt, hogy ezen zurnalisztikai alkotások kiemelkedő területeket befolyásolhatnak. Dolgozatomban három Pulitzer-díj nyertes cikket bemutatva, majd összehasonlítva rávilágítok az egyes tartalmi elemekre, érvekre, és így következetek az eredményességre – közben a közszolgáltatások, és a szabályok átalakulását is középpontba helyezem. Társadalmi környezetük felvázolását is elengedhetetlenek tartottam a közérthetőség miatt. Fontosnak tartottam összehasonlítani ezeket az újságcikkeket, és az általuk generált hatásokat, ezért fejezetbe foglalva vetem össze dolgozatom végén a három alkotást, hogy tisztább képet alkothassunk azokról.

Az újságírók által kitűzött társadalmi cél fontosságát, annak megvalósulását és hatását hangsúlyozom. Ezen pontokat támasztom alá dolgozatomban párhuzamot vonván a XIX. századi sajtómágnás műveivel még inkább bizonyítom a díjnyertes szerzők újságcikkeinek társadalomformáló szerepét. Úgy vélem, ezzel választ tudok adni arra a kérdésre, hogy vajon milyen eseményekre kell reagálnunk, és milyen törvényi szabályozás valamint közszolgáltatás megváltoztatására képes a sajtó mindennapi életünkben.

2. A „PULITZER JELENSÉG”

2.1. Az amerikai sajtó- és szólásszabadság

A amerikai sajtó uralma messzi időkre nyúlik vissza, az amerikai újságírás régebbi, mint maga az USA – a gyarmati idők újságjai révén. A technikai vívmányok sokasága, mint a nyomdagép, a távíró, valamint a történelmi események mind befolyásolták a zszurnalisztika kiépülésének folyamatát.³Nem mehetünk el szó nélkül az amerikai sajtó- és szólásszabadság mellett. Ugyanis a tengerentúlon az önkifejezés szabadságának nagy mozgástere van, részben az individualizmus eszméjének alapján. Mi sem bizonyítja ezt jobban, minthogy az Amerikai Alkotmány (Bill of Rights) 1791-es első alkotmány kiegészítése is a szólásszabadságról rendelkezik, ezért kapta a Freedom of the Press nevet. A kiegészítés értelmében nem hozható a sajtó- és szólásszabadság korlátozására vonatkozó törvény, emellett átfogóan rendelkezik az egyes kommunikációs csatornákról, a médiumokon keresztül történő véleménynyilvánításról.⁴

A második világháború után született Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatában is a szólásszabadság érvényesülését elősegítő rendelkezést találunk: „Minden személynek joga van a vélemény és a kifejezés szabadságához, amely magában foglalja azt a jogot, hogy véleménye miatt ne szenvedjen zaklatást és hogy határookra való tekintet nélkül kutathasson, átviessen és terjeszthessen híreket és eszméket bármilyen kifejezési módon.”⁵ Meg kell említenünk azonban a sajtó korlátait: a rágalmazás és a becsületsértés.⁶ Kijelenthető, hogy az Amerikai Egyesült Államokban bizonyos korlátokkal a sajtó szinte mindennekfelett áll.

2.2. Pulitzer szerepe az amerikai sajtótörténetben

Ha Pulitzert belehelyezzük ebbe az amerikai sajtótörténet alakulásának folyamatába, mindenképpen egy mögöttes, biztos háttérrel nyújtott neki, hogy munkássága elején már egy viszonylag szilárd közegben tudott sikert aratni, és mégis sikerült „megreformálnia” azt. Ugyanis az 1800-as évek végére a hírszerzés és a sajtó olyan jogi berendezkedéstől független

³ Csillag (2000)

⁴ First Amendment: Freedom of the Press (1791) http://www.law.cornell.edu/constitution/first_amendment letöltés ideje: 2014.09.10.

⁵ Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata 19.cikk (1948) <http://www.ohchr.org/EN/UDHR/Pages/Language.aspx?LangID=hng>, letöltés ideje: 2014.09.10.

⁶ First Amendment Research Informations (1995) http://www.illinoisfirstamendmentcenter.com/freedom_press_history.php, letöltés ideje: 2014.10.02.

jelenséggé és társadalmi erővé vált, amelyet nem lehetett figyelmen kívül hagyni egyik országban sem, főként az ekkor már többmilliós népességgel rendelkező Amerikában sem.⁷

A magyar származású Pulitzer József tettekéssége már igazán fiatalon megmutatkozott: mindössze 17 évesen kivándorolt Amerikába, hogy a hadsereg tagja lehessen, és harcolhasson az amerikai polgárháborúban. Később egy német nyelvű lapnál kezdett dolgozni, majd azt, és még egy újságot megvásárolva összeolvasztotta őket *St. Louis Post-Dispatch* néven. A kontinens keleti partvidékének országos sajtóbirodalma régóta inspirálta az újságírói és politikai ambíciókkal teli Pulitzert. A szerkesztő karrierjében fordulópontként kezelhetjük az 1883-as évet. Ekkor Jay Gouldtól a *New York World* című újságot 346 000 dollárért sikerült megvásárolnia, és ezzel indult az újság siker sztorija, ugyanis az egyik legjelentősebb lappá vált az amerikai sajtó történetében.⁸ Ám ekkora már a minőségi újságok mellett megjelentek a kevesebb érdemi információt, elferdített és kiszínezett tényeket, és több szórakoztatást tartalmazó lapok. Ezen lapok népszerűsége folytán Pulitzernek igazi kihívás volt, hogy a közszolgálati kategóriát életben tartsa.⁹

Az író már jól tudhatta, hogy a közsféréről szóló híreket szórakoztatással kell fűszerezni, ám követte morális elvét, miszerint a hír csakis igaz tényen alapulhat. Figyelemfelkeltő, mindenkit érintő botrányos ügyekre kell hangsúlyt helyezni, hiszen a negatív kormányzati megmozdulásoknak mi sem adhat jobban hangot. Az esettanulmányok, tényfeltárások véleményem szerint sokkal hitelesebben mutatták be az akkori világot, így szélesebb látókörben tájékoztathatták az embereket. Az akkori Amerikának igénye volt minderre. A szerkesztő sikerességének gyökere pontosan erre a tényre nyúlik vissza. Ezért a *New York World*-del profilt váltott, érdekességekre, szenzációkra épülő lappá varázsolta. Egyik ilyen széles körben botrányt kiváltó helyzet volt a Blackwell – szigeti (ma Roosevelt – sziget) női elmeegógyintézetben alkalmazott erőszak bemutatásáról szóló cikksorozat, miután Pulitzer egyik újságírója, Nellie Bly bejutott oda ápoltként az intézetbe. A *New York World* mindenről tudósított, közbotrány leleplezése mellett olyan témákat is felvezetett, mint saját szerkesztőinek hőstette, például a 80 nap alatt világkörüli út.¹⁰ Bevált, sikeres és ismert módszereket alkalmazván Pulitzernek sikerült kiépítenie egy olyan egyéni arculattal rendelkező újságot, amely sok szempontból felülmúlta kortársait, és tíz év alatt az ország legolvasottabb újsága lett.¹¹ Nem is csoda, hiszen az állampolgárokat érintő közügyeket olyan

⁷ Csillag (2000)

⁸ Joseph Pulitzer http://www.fszek.hu/?article_hid=13552, letöltés ideje: 2014.09.08.

⁹ Csillag (2000)

¹⁰ Joseph Pulitzer, http://www.fszek.hu/?article_hid=13552, letöltés ideje: 2014.09.08.

¹¹ Csillag (2000)

köntösbe csomagolta csapata, amelyben soha senki sem: az igazságról szóltak, nem voltak benne elferdített tények, sem a kormányzat által megszépített információk. A lehető legpontosabban írta le az egyes rétegek helyzetét, a politikusok eltusolt ügyeit. Theodore Roosevelt elnök idején a Panama csatorna építésének korrupciós körülményeit taglalta cikkeiben, ugyanis sok kormány közeli képviselő rokona nyert az építkezéssel. Ez is mutatja, hogy nem félt szembeszegülni Amerika legfelsőbb vezetőivel sem.¹² Azt adta, amire az olvasónak szüksége volt: száraz tények helyett a néha megrázó valóságot. Pulitzer József elhozta a média „felvilágosodását”– mindezt az újságírás segítségével. A kampányok költségei, a nehéz sorsú emberek kizsákmányolása éppolyan vezető hír volt, mint az előbb említett elmebetegintézeti botrány. Lapjával igyekezett kiállni azon rétegek mellett, amelyek becsületesebb bánásmódot érdemeltek volna, ezért kiemelhetjük a szolidaritást, mint befolyásoló tényezőt.

„...a szabad média nélkül lehetetlen a független polgári véleménynyilvánítás, következésképpen a demokrácia sem lehetséges”¹³ Pulitzer mindenképp elvitte az olvasókat egyfajta értékorientált, politikától sem mentes irányba. Bár nem tudatosan, de elkezdte kiépíteni a médiapolitika jelenségét: nem csak állami személyek cselekményéről írt, hanem a közgazdaságtan, a társadalom és a technikai szereplők helyzetéről is, amelyet liberális nézeteivel társított. Éppen ezek a tényezők alkotják a médiapolitika cselekvési rendszerét, amely közpolitikai hálózatként is értelmezhető. Ha ebből az irányból közelítünk a médiapolitika önálló, a maga dimenzióiban (szociális, időbeni, ténybeli) nyitott cselekvési rendszer, amelynek elsődleges eszköze a kommunikáció. Politikatudományi szempontból tehát a média köré egy politikai mező épül. Azzal, hogy Pulitzer rávilágított a társadalmi szinten sürgető problémákra, tudatosan a közpolitikai folyamatokra hatott. A megoldási javaslatok a politikai szereplők befolyására próbáltak hatni, meggyőző hangneme mellett észérveket támasztott a folyamatok megoldására. Társadalomtudományi szempontból azonban Marin és Mayntz szerint csak azok a szereplők sorolhatóak ezen hálózatokhoz, akik magának a közpolitikának a megvalósítási illetve döntési folyamatában részt vesznek.¹⁴ Pulitzer, mint politikus befolyást gyakorolt a különböző közpolitikai szereplők sorsára: botrány – magát az eseményt írta le, véleménytől függetlenül. Hiszen az újság népszerűsége miatt a hírt fogyasztási cikké alakította át.¹⁵

¹² Csillag (2000)

¹³ Polyák (2010) p 27.

¹⁴ Polyák (2010)

¹⁵ Lavenir (2005)

2.3. A Pulitzer-díj

Pulitzer József a jövő zurnalisztáira is gondolt – újságírói kart hozott létre a Columbia Egyetemen. Annak érdekében, hogy támogassa a tehetséges fiatal újságírókat 1904-ben kelt végrendeletében az erre a célra szánt összegből négy díjat hozott létre újságírás kategóriában, emellett irodalmi, dráma, és külföldi tanulmányi díj finanszírozásáról is rendelkezett.¹⁶ Az újságíróképzést szíve jogának tartó sajtókirály végrendelkezése teljesül(t), hiszen a róla elnevezett díjat 1917 óta osztják ki, mára tíz újságírói kategóriában. A Pulitzer-díj nyerteseit egy, a Columbia Egyetem Újságírói Kara által irányított független bizottság választja ki, Pulitzer végrendeletének megfelelően, hiszen a Columbia Egyetemre bízta a kitüntettek kiválasztását, és a kitüntetések lebonyolítását. A bíráló bizottságok neves amerikai lapok szerkesztőiből, rovatvezetőiből, főszerkesztőiből, és menedzsereiből állnak. Az adott év adott kategóriájánál a hitelesség kedvéért a zsűri névsora is fel van tüntetve, pontos beosztással.¹⁷

A kategóriákat 1997-től kiterjesztették olyan területekre, mint az általános hír, vagy a fotó.¹⁸ Személy szerint az újságírás számomra egy szócső, olyan kommunikációs csatorna, amely egyszerre megőrzi a hagyományokat, mégis modern formába ültetve (például internet) is tud ugyanolyan hatásos lenni. Az internet korában ezt a tényt a bíráló bizottság sem hagyta figyelmen kívül, hiszen 2006 óta elfogadnak interneten publikált cikkeket is a nevezésre. Ez is mutatja a modern technológia és a média átalakulását, és igazolja, hogy a kitüntetéseknek alkalmazkodniuk kell a XXI. századi követelményekhez.

Az újságírói díjakról elmondható, hogy bárki beküldheti nevezésre cikkét – a feltétel hogy amerikai lapban publikálva legyen. A felkavaró eseteket is reflektorfénybe helyezik az elbírálásnál – vegyük csak például a 2005-ös esetet, amikor a nyertes cikk egy volt kormányzó, tinédzsert molesztáló ügyét tárgyalta. A bizottság igyekszik a díjakat az olyan kiemelt témák szerzőihez eljuttatni, akik valamilyen nagy nyilvánosságot érintő problémáról írnak. Dolgozatomban igyekszem alátámasztani ezt, és a közel 100 éve kiosztásra kerülő díj történetének ismerete elengedhetetlen ehhez. Az általam elemzésre szánt cikkekből hármat tárgyalok: a mintegy egymillió embert érintő vízellátás szabályozását, a Las Vegas-i munkások életét megmentő, haláleseteket és baleseteket feltáró vezércikket, valamint a dél-floridai rendőrök súlyos közúti szabálytalanságait bemutató rovatot. Ezek különböző társadalmi környezettel és problémával operálnak, és épp ezért ilyen izgalmasak. Ezen

¹⁶ History of prizes, <http://www.pulitzer.org/historyofprizes>, letöltés ideje: 2014.09.20.

¹⁷ Editorial Writing, <http://www.pulitzer.org/jurors/2013-Editorial-Writing>, letöltés ideje: 2014.09.29.

¹⁸ History of prizes, <http://www.pulitzer.org/historyofprizes>, letöltés ideje: 2014.09.20.

díjnyertes cikkek egytől egyig eltérőek, és legkevésbé sem ugyanolyan a társadalmi közegük, vagy a tárgyalandó téma bemutatására szolgáló eszközeik. Mindez elmondható a legtöbb nyertes cikkről is, hiszen képesek nemcsak bizonyos társadalmi, hanem környezeti hatásokat is kiváltani. Vegyük példának Hetch Hetchy völgyről szóló cikksorozatot, amelynek eredményeképpen sikerült kivívni a California-i állami vezetéstől a völgy rehabilitációjának megtervezését, megóvva a Yosemite Nemzeti Parkban fellelhető természeti értékeket és annak épségét.¹⁹ 2005-ben Pulitzer-díjjal jutalmazták ezért a *Sacramento Bee* c. lapot, melynek sikerült környezeti hatást kezdeményezni, ugyanis San Fransisco ivóvíz- és áramellátását szolgáló víztározójának környezetének helyreállítását kezdeményezték. Ennek érdekében megindultak az első lépések. A Californiai-i törvényhozás támogatta az újságíró, Tom Philp elképzelését, így az cikksorozatokon keresztül célja a kormányzóig is eljutott.²⁰

A Pulitzer-díjnak tehát nemcsak szakmai jelentősége van – ott húzódik mögötte a társadalmi tény is, hogy a világot kicsit megpróbáltuk „megváltani”. Csakúgy, mint névadója: New York-i szegénynegyedekben uralkodó nyomorúságos lakásviszonyok ellen szólalt fel, sürgette a szociális helyzetet javító intézkedéseket.²¹ Amellett, hogy fogékony volt a társadalmi problémákra, kristálytiszta látta azok helyzetét, és megoldást javasolt. A Pulitzer-díjas cikkekre is mind igaz ez az állítás: maradandó élményt nyújtanak az olvasó számára, és effektíven befolyásolják a társadalmat. Ha az adott évben nincsen a kategóriában kiemelkedő alkotás, akkor nem ítélik oda a díjat, ezért sokszor érte már a bizottságot kritika.²² Ez akár megnövelheti egy kategória presztízsét is, kiemelve az ebben a kategóriában előzőekben kiosztott cikkek fontosságát. Ezekre a tényekre alapozva kijelenthetjük, hogy a független zsűri évről évre a nagy publicitást nyert ügyeket feltáró újságcikkeket méltán jutalmazza.

¹⁹Philp (2004): Hetch Hetchy reclaimed, <http://www.pulitzer.org/archives/6885>, letöltés ideje: 2014.09.12.

²⁰Hetch Hetchy Editorial Series Wins Pulitzer Prize (2005), <http://www.edf.org/news/hetch-hetchy-editorial-series-wins-pulitzer-prize>, letöltés ideje: 2014.09.12.

²¹Jurgens (1966)

²²Pulitzer prizes, <http://www.pulitzer.org/historyofprizes>, letöltés ideje: 2014.09.20.

3. HARC A FLUORIDTARTALMÚ VÍZÉRT

A *Tampa Bay Times* Florida állam egyik legnépszerűbb lapja. Bár országos szinten, helyi lapként viszonylag kevésbé népszerű újság az olyan óriási sajtóorgánumhoz képest, mint például a *New York Times*, viszont befolyása annál nagyobb a helyi közügyekbe. Mi sem bizonyítja jobban ezt, mint a vízből kivont fluorid tartalommal foglalkozó sorozat, amelyet két újságíró Tim Nickens és Daniel Ruth olyannyira sikeresen be tudott mutatni, hogy Pulitzer-díjat is kaptak érte.²³ A 130 éves múltú visszatekintő újság 10 díjat érdemelt ki eddig, olyan közérdeket is érintő témákért, mint a Pasco-i seriff korrupciós ügyeiről írt oknyomozó riport, ám társadalmi felelősségvadás szempontjából egyértelműen a 700 000 embert érintő vízellátás szabályozásának megváltoztatását elérő cikk emelkedik ki a nyertes alkotások közül.²⁴

3.1. A vezércikk háttértörténete

3.1.1. A fluorid fontossága

Nézzük először a természettudományos tényeket, mely nélkül nem értenénk pontosan a cikksorozat által elindított folyamat végkifejletének sikerességét. Maga a fluorid tartalom nagyon fontos a csontok és fogak egészsége szempontjából. A fluorid prevenció eredményességét több évtizedes nemzetközi tapasztalat bizonyítja, hiszen a fogszuvasodás fluoridokkal történő megelőzése általános és lokális. A fogzománcra való hatással általános alkalmazásként belsőleg adagolandó (hiszen az emberi szervezetben is megtalálható), illetve fontos a külső adagolás is – zselék, fogpaszták segítségével. A fluoridtartalmú víz ehhez járul hozzá, mivel be tud épülni fluorapatit formájában a fogzománcba. Az átlagos fluorid tartalom 1mg/liter, ha ennél kevesebbet tartalmaz, nem tudja ellenállóval tenni a fogzománcot, és savhatásnak kevésbé ellenálló hydroxilapat képződik, így a fogzománc puhább lesz. A fluoridion koncentráció olyannyira meghatározó, hogy ha az érték egy liter vízben 0,25 mg alatt van, akkor fluoridtartalmú tabletták adagolása ajánlott.²⁵ Ezért ez plusz kiadást jelent azon polgároknak, akik nem jutnak kellő fluoridtartalmú vízhez.

²³Pulitzer prizes, <http://www.pulitzer.org/citation/2013-Editorial-Writing>, letöltés ideje: 2014.09.15.

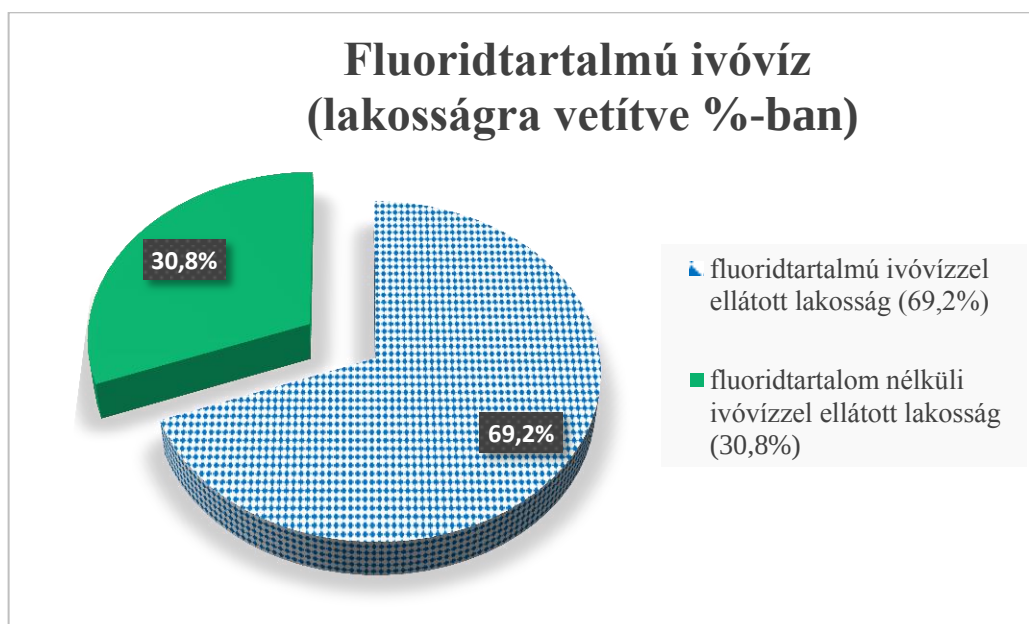
²⁴About the Pulitzer prizes, <http://www.tampabay.com/company/about-us/awards/pulitzer-prizes>, letöltés ideje: 2014.09.18.

²⁵Vámos et al.(1987)

A 1. számú mellékletben található kép is jól példázza, hogy az Amerikai Egyesült Államok területén egyre több állam kezdte meg az ivóvíz fluoridkoncentrációját, így a fluorid tartalmú vízzel ellátott lakosság szám évről évre növekedett. Szinte minden államnál megfigyelhető ez a tendencia, így Floridában is egyre növekvő értéket mutatott ez a fluoridtartalom. Míg 1992-ben Florida államban a lakosság 50-74%-a ihatott effajta koncentrációjú vizet, addig ez az érték 14 év alatt, a 2006-os esztendőre 75-100% közötti értékre emelkedett.²⁶

A 2000-es évekkel elengedhetlenné vált az egészséges ivóvíz összetételéhez a fluorid. Ezt mutatja, hogy 2006-ra az Amerikai Egyesült Államok összlakosságának majd csak 70%-nak volt biztosított a fluoridtartalmú ivóvíz. Az 1. számú diagramon láthatjuk az adatokat, melyek számszerűen igazolják ezt. Ebből arra következtethetünk, hogy az USA-ban a lakosság hozzászokott a fluoridos vízhez, így ezen ásványi anyagot nem szükséges pótolniuk más formában.

1. diagram: Fluoridtartalmú ivóvízzel ellátott lakosság az Amerikai Egyesült Államok közüzemi ivóvízzel ellátott lakosságára vetítve²⁷

²⁶Klein (2008) http://www.cdc.gov/nchs/ppt/hp2010/focus_areas/fa21_2_ppt/fa21_oral2_ppt.htm, letöltés ideje: 2014.09.17. 1.sz.melléklet

²⁷Water Supply Statics (2006) <http://www.cdc.gov/nohss/fssupplystats.htm>, letöltés ideje: 2014. 09.18. alapján saját készítésű diagram

3.1.2. Társadalmi környezet

Florida legnépesebb megyéjének, Pinellas-nak ma már körülbelül 900 000 lakosa van.²⁸ Közigazgatását tekintve a Pinellas megyei önkormányzat felhatalmazást kap helyi „törvények” (Magyarországon hasonló önkormányzati rendeletek) alkotására.²⁹ A szupremácia klauzula miatt elég tág teret nyertek a helyi szabályozások, amelyek az önkormányzatok, és azok bizottságai, képviselőtestülete kezében összpontosul.³⁰ Így a költségvetésen kívül számos társadalmi kérdést szabályozhatnak e mechanizmuson keresztül, úgy, mint egészségügyi kérdéseket is.³¹ A széttagolt döntési szinteken a választópolgárok akarata érvényesülni tud, mivel ők választják meg a képviselőket, akik dönthetnek bármely ügyben, amely nincs törvény szabályozás tárgykörébe utalva.³²

A cikksorozat létrejöttének gyökere egészen 2011 júniusáig nyúlik vissza. Ebben az évben ugyanis a floridai Pinellas megye önkormányzata 4-3 arányban szavazott a víz fluorid tartalmának kivonásáról – az ügy tehát több, mint félmillió embert érintett.³³ A kivonás mellett olyan érvek szóltak, minthogy a fluor túlzott adagolása az ivóvízhez lehet káros mennyiségű is – az Amerikai Fogorvosok Társasága (ADA) még több magyarázattal támasztotta alá 2010-ben, hogy nem feltétlenül hasznos szervezetünk számára a fluor. Olyan tudományos jelenségek szolgáltak magyarázatul, mint a fluorózis, amely nagy mennyiségű fluorral való érintkezés esetén fellépő rendellenesség – ennek következtében a fogzománc elszíneződik.³⁴ Ám ezen állítások a túlzott fluorbevitelről szóltak, míg a Pinellas-i ivóvíz esetében nem beszélhetünk a határérték feletti fluoridtartalomról.

A megye mai lakossága 1 millió fő körül mozog, így elmondhatjuk, hogy szinte minden lakos érintett volt ebben az ügyben.³⁵ Számos háztartásnak a fluoridpótlás plusz költségekre került, amire a vezércikksorozat hívta fel a figyelmet. The real cost of the fluoride fiasco („A fluorid fiaskó valódi költségei”) című cikkükben alapvetően azt vizsgálta, hogy a különböző pótló szerek – mint fluoridos rágótabletta, zselé, illetve paszta, a fogszuvasodás miatt fellépő

²⁸Mercola (2010) <http://www.tenyek-tevhitek.hu/fluor-veszelyessege.htm>, letöltés ideje: 2014.09.09.

²⁹Pinellas County Commission, <http://www.pinellascounty.org/commission/>, letöltés ideje: 2014.09.09.

³⁰Lilley et al.(2011)

³¹ Pinellas County Commission, <http://www.pinellascounty.org/commission/default.htm>, letöltés ideje: 2014.09.12.

³²Lilley et al.(2011)

³³Florida's Pinellas County reject fluorid in drinking water,<http://usatoday30.usatoday.com/news/nation/story/2011-10-05/pinellas-county-florida-votes-no-fluoride-in-drinking-water/50673318/1>, letöltés ideje: 2014.09.17.

³⁴Mercola (2010) CDC and ADA now advise to avoid fluoride,<http://articles.mercola.com/sites/articles/archive/2010/11/13/cdc-and-ada-now-advice-to-avoid-using-fluoride.aspx>, letöltés ideje: 2014.09.18.

³⁵Pinellas County Demographics,<http://www.pinellascounty.org/plan/demographics.htm>, letöltés ideje: 2014.09.09.

fogászati kezelések, valamint a fluoridtartalmú fogkrém és ásványvízkészlet (amire a rendes csapvíz pótlása miatt volt szükség) mennyibe került a családoknak egy évre vetítve.³⁶ Ez alapján megállapíthatjuk, hogy 70-120 dollár között mozogtak a plusz anyagi kiadások. Ez forintba leszámlítva akár 30 ezer forintos plusz költséget is jelenthet egy - egy család számára évente. Mivel közel egymillió embert érintett az ügy, ezért a Pulitzer bíráló bizottság szavait idézve: az írók küldetésüknek tekintették, hogy ész érvekkel alátámasszák a fluorid szükségletet, és tájékoztassák az olvasókat az ivóvíz minőségéről, főként azokat, akinek a leginkább szükségük van a fluoridpótlásra: a szegényebb rétegeket és a gyerekeket.³⁷ Ha jobban megvizsgáljuk a megye demográfiai helyzetét, akkor levonhatjuk konzekvenciaként, hogy a családok háztartásokon belül nagy arányt képviselnek. (2010-es adatok alapján az összes 415 876 háztartásnak, döntő részét képezik a családok, pontosan 234 268)³⁸ Az olvasók meggyőzése is sikerült, hiszen az anyagi kiadások észérvként szolgáltak arra, hogy felhívják a figyelmet a közegészségügyi problémák megszüntetésének egyik lehetséges alternatívájára: hogy visszavezessék a fluoridtartalmat az ivóvízbe.³⁹

3.2.A cikksorozat és társadalmi hatása

Az írópáros, Nickens és Ruth, a Pulitzer-díjak „editorial writing” – különleges vezércikk kategóriában nyerte el.⁴⁰ Ezen írások képesek arra, hogy észérvek segítségével meggyőzzék az olvasót a cikk helyességéről, az állítások igazságáról, amelyek egy morális cél felé vezetnek – mindezt érdekesítően, realista módon, rovat formájában.⁴¹ „Yes to dental health, no to double-talk” (Igennel a fogak egészségére, nemmel a mellébeszélésre) című cikkükkel mintegy választásra ösztönözték az olvasókat, hogy tegyék le voksukat a fluorid mellett.⁴² Mivel a kiemelkedő lokális hírekről legtöbbször vezércikkben számolnak be, ezért a Pulitzer Bizottság ösztönzi a kisebb, helyi lapokat is a kategóriában való indulásra.⁴³ Mindenképpen pozitívum, hiszen az alulról jövő kezdeményezéseknek is teret adhatnak e

³⁶Nickens&Ruth: The Real cost of the fluorid fiasco, <http://www.tampabay.com/opinion/editorials/the-real-cost-of-the-fluoride-fiasco/1259225>, letöltés ideje: 2014.09.15. 2.sz.melléklet

³⁷Farley (2013) <http://archive.randi.org/site/index.php/swift-blog/2093-2013-pulitzer-won-by-tampa-bay-times-for-a-skeptical-campaign.html>, letöltés ideje: 2014.09.08.

³⁸Pinellas County Household by type, <http://www.pinellascounty.org/Plan/demographics/HouseholdByTypePinellas.pdf>, letöltés ideje: 2014.09.09.

³⁹Pinellas County Commission, <http://www.pinellascounty.org/commission/>, letöltés ideje: 2014.08.16.

⁴⁰Editorial Writing, <http://www.pulitzer.org/citation/2013-Editorial-Writing>, letöltés ideje: 2014.08.17.

⁴¹Administration- The Prizes, <http://www.pulitzer.org/administration#journcats>, letöltés ideje: 2014.09.17.

⁴²Tampa Bay Times, <http://www.pulitzer.org/files/2013/editorial-writing/02tampabay.pdf>, letöltés ideje: 2014.08.02.

⁴³Tenore (2013): Pulitzer Prize Board seeks <http://www.poynter.org/latest-news/mediawire/223919/pulitzer-prize-board-seeks-entries-from-smaller-publications/>, letöltés ideje: 2014.08.19.

publikációk körei. Másik nagy előnye, hogy azokat szólítja meg, akiket az adott ügy érint: egy bizonyos behatárolható terület népességét, egyes társadalmi csoportjait. Egy zszurnaliszta legfőbb célja pedig hogy üzenete eljusson az adott célcsoporthoz. Ha változást eszközöl vele, ha csak a legkisebb körökben is, akkor valamilyen társadalmi eredményt ér el, fogaskereket indít be. Tim Nickens és Daniel Ruth esetében egyértelmű volt a rovat megindításakor, a cikkek megírásának kezdetekor is a cél, így motiváltabbak voltak érveik hiteles bizonyítására, az olvasók meggyőzésére. „Straying from facts on fluoride” (A fluoridról kijelentett valótlan állítás) című cikkükben a fluorid ivóvízből történő kivonása mellett szavazó Neil Brickfield képviselő szavait cáfolták meg, még hozzá egy híres szakember, Linda Orgain nyilatkozatával. Orgain az Amerikai Fogorvosok Egyesületének szóvivője volt 2012-ben, ezért hiteles forrásként szolgált az újságírópáros számára.⁴⁴

Az ügghálózatok mindig egy adott társadalmi problémára jönnek létre, amelynek érintettjei vannak.⁴⁵ A konzekvenciákat levonhatjuk, hiszen a két újságíró egyfajta közpolitikai ügghálózatot hozott létre. Áttételesen közvetlen formában beszélhetünk az ügghálózat demonstrálásáról, hiszen újságcikkeikkel „kampányoltak” az általuk elérni kívánt célért. Kiálltak ezért és sikerült a választópolgárokat (azaz a Pinellas-i lakosokat, akik az ügghálózat érdekcsoportját testesítették meg) is meggyőzni igazukról. Egyúttal a közszolgáltatások terén is változásokat hozott a vezércikkeik tényfeltáró ereje, hiszen 2013 májusában a Pinellas-i önkormányzat 7 tagú bizottsága újratárgyalta a kérdést a cikksorozatok népszerűségét látván.⁴⁶ A bizottság 6-1 arányban szavazott a fluorid koncentráció visszavezetése mellett.⁴⁷ A 185 ezer dolláros procedura a kormányzati kiadások csekély hányadát teszi ki, ám mint említettem a családok felesleges kiadásai megszűntek.⁴⁸

Azt is megállapíthatjuk, hogy a szupremácia klauzula miatt a helyi szinten is kiváltképp demokratikus a rendszer, hiszen olyan hivatalnokokat választanak a választópolgárok, akik

⁴⁴ Nickens&Ruth (2012) <http://www.pulitzer.org/files/2013/editorial-writing/06tampabay.pdf>, letöltés ideje: 2014.09.20.

⁴⁵ Heclo (2010)

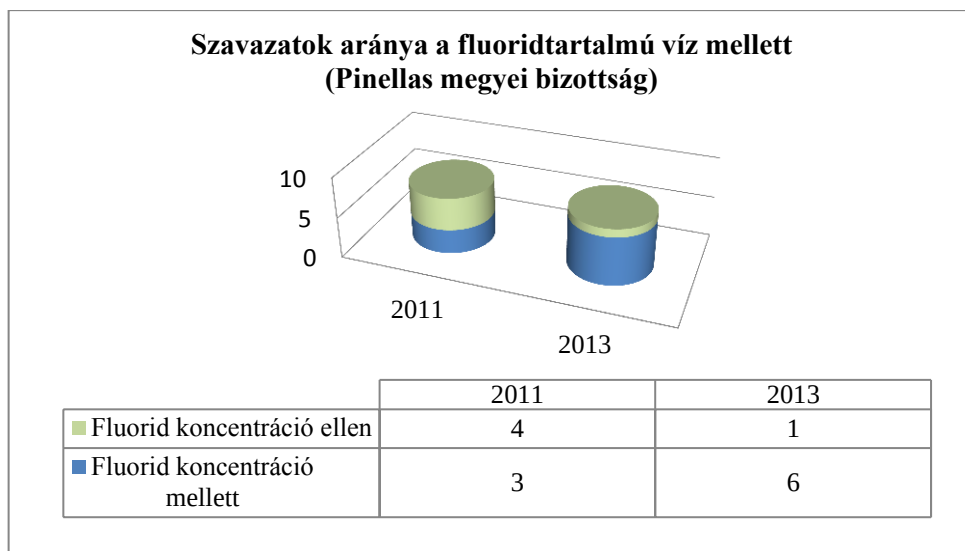
⁴⁶ Pinellas County Commission, <http://www.pinellascounty.org/commission/>, letöltés ideje: 2014.08.17.

⁴⁷ Deggans (2013): Time's Tim Nickens, Daniel Ruth win Pulitzer Prize for editorial writing, <http://www.tampabay.com/news/nation/times-tim-nickens-daniel-ruth-win-pulitzer-prize-for-editorial-writing/2115247>, letöltés ideje: 2014.08.12.

⁴⁸ Pinellas County Commission votes 6-1 to return fluoride to drinking water, <http://www.tampabay.com/news/localgovernment/pinellas-county-commission-votes-6-1-to-return-fluoride-to-drinking-water/1263426>, letöltés ideje: 2014.08.13.

azokat az érdeket képviselik, melyek fontosak számukra.⁴⁹ Ezért a cikksorozatok után is „fluorid ellenes” két képviselőnek távoznia kellett az önkormányzati bizottságtól.⁵⁰

2. diagram: Önkormányzati szavazatok alakulása a cikksorozatot megelőzően és azt követően Pinellas megyében a víz fluoridtartalma mellett⁵¹

Ezzel a megyét érintő társadalmi folyamatokra is rávilágítottak, hiszen „A fluorid fiaskó valódi költségei” cikk címe is erre utal. Ugyanis a fiaskó közpolitikai értelemben olyan pozitív eredményekkel kecsegtető folyamat, amely végül negatív hatással zárul. A negatív társadalmi érzet, és annak visszhangja jól bemutatásra került a két zszurnaliszta alkotása által.

Az alkotás kétségkívül hatott a közpolitikai döntéshozókra is, hiszen döntésüket alapvetően befolyásolta a tényfeltáró cikksorozatba foglalt érv. Mivel több, mint félmillió ember ivóvíz készletének megváltoztatásáról van szó, ezért kijelenthetjük, hogy Tim Nickens és Daniel Ruth a társadalmi felelősségvállalás tekintetében is sikert ért el, így a rangos elismerés nemcsak szakmájukban nyújtott professzionalizmust bizonyítja, hanem embertársaik egészsége érdekében tett meghatározó lépéseiket is. A majdcsak egy millió embert érintő közszolgáltatásra való hatás azért is jelentős, mivel a vízellátás szinte mindenhol az alapvető ellátások közé tartozik. Urbanisztikai szempontból így kiemelten kezelhetjük a kérdést. Ezért párhuzamot vonhatunk Pulitzerrel, hiszen a Pinellas-i helyi lakosok közügyei köré (politikatudományi szempontból) a média által egy kisebb

⁴⁹Lilley et al. (2011)

⁵⁰Time’s Tim Nickens, Daniel Ruth win Pulitzer Prize for editorial writing, <http://www.tampabay.com/news/nation/times-tim-nickens-daniel-ruth-win-pulitzer-prize-for-editorial-writing/2115247>, letöltés ideje: 2014.08.12.

⁵¹Time’s Tim Nickens, Daniel Ruth win Pulitzer Prize for editorial writing, <http://www.tampabay.com/news/nation/times-tim-nickens-daniel-ruth-win-pulitzer-prize-for-editorial-writing/2115247>, letöltés ideje: 2014.09.03. alapján saját készítésű diagram

egészségügyi politikai mező épült, egyfajta kampány a fluoridtartalom mellett. A cikksorozat írópárosa fókuszba helyezte a lakosságot érintő problémát, és mint egy makrotársadalmi szintre emelte azt, mivel napjainkban már egymillió érintettől beszélhetünk a megye területén. Így ki lehet jelenteni, hogy céltudatosan a XXI. századi közpolitikai folyamatokra hatottak a zurnaliszták, ugyanúgy, mint ahogyan Pulitzer tette azt a saját korában. Ha ezt a média mezőt társadalomtudományi szempontból vizsgáljuk, akkor is hatást gyakoroltak a közpolitikai hálózatokra, mivel a megvalósításának alapjául szolgáló döntést befolyásolták.⁵² Mi sem bizonyítja ezt jobban, hogy maga a közpolitika lényege, hogy a közérdeket jól szolgáló döntések szülessenek az adott kérdésekre, és ezek érdemben is megvalósuljanak.⁵³ Ez esetben a kitűzött közpolitikai cél megvalósult.

Az emberek véleményét is alapvetően formálta egy ilyen volumenű cikksorozat. Mint az adatok is alátámasztják Amerikában „hagyománya” van a fluoridtartalmú víznek. Évtizedek óta hozzászórtak egy bizonyos minőségű alapvető közszolgáltatáshoz a lakosok, amiben változás következett be. A zurnaliszták ennek a közszolgáltatásnak a minőségét tudták visszaadni az embereknek. A célközönség megszólítása tökéletesre sikerült, hiszen a Pinellas-i lakosokat tájékoztatni tudta ivóvíztartalmuk fluoridfontosságáról. Ezen túlmenően a kicsit komolyabban célzott üzenetet pedig el tudta juttatni a Pinellas megyei önkormányzathoz. A cikksorozatnak tehát a társadalomformáló szerepén kívül egészségügyi hatása is volt, az ivóvíz fluoridtartalmának visszaállítása által. Minden szempontból sikeres kampányt folytatott Tim Nickens és Daniel Ruth, akik a díjjal nemcsak saját hírnévre tettek szert, de a *Tampa Bay Times*nek is szereztek egy újabb rangos elismerést.

A két zurnaliszta a siker óta is érint olyan kényes területeket cikkeiben, mint a képviselők, és a kormányzat döntései. Tim Nickens a politikától sem távol maradva bírálta egyik cikkében a St. Petersburg-i polgármestert is, így Pulitzer-díjas írással a háta mögött feltételezhetően releváns tényekről számolt be.⁵⁴ Daniel Ruth a közszolgáltatások témaköréhez hűen maradva pedig gimnáziumi reformról is írt, valamint más közügyeket is boncolgatott, mint például az egyik 2014-es Pinellas-i referendum.⁵⁵ A cikkírók, így nemcsak a *Tampa Bay Times*-hoz, de Pinellas megyéhez is „hívek” maradtak, és továbbra is elhivatottan szolgálták a megyei lakosok közügyeit.

⁵²Polyák (2010)

⁵³Gajduschek-Hajnal (2010)

⁵⁴Tim Nickens, <http://www.tampabay.com/writers/tim-nickens/>, letöltés ideje: 2014.09.23.

⁵⁵Ruth (2014): Greenlight Pinellas criticism bought on the cheap <http://www.tampabay.com/opinion/columns/ruth-greenlight-pinellas-criticism-bought-on-thecheap/2197235>, letöltés ideje: 2014.09.24.

4. ÉLETMENTÉS ÉS KONGRESSZUSI REFORM EGY CIKKSOROZAT MIATT

Pulitzer József szavaival élve: „A sajtó legfőbb küldetése nem csupán a hírközlés, hanem a közszolgálat.”⁵⁶ A közszolgálati kategória eltér a többi Pulitzer-díjas kategóriától. Ebben a szekcióban ugyanis a győztes nem 10 ezer dollár jutalmat, hanem aranyérmet kap, egészen a kezdetektől, 1917 óta.⁵⁷ Ez a kategória ugyanis a legelső Pulitzer - díj kiosztásától létezik. A töretlen siker kulcsa, hogy a közjóért tett erőfeszítést jutalmazza, vagyis azon súlyú cselekedeteket, amelyekhez hasonlót a díj névadója is hozott. E kitüntetést elnyert cikk olvasása előtt már a társadalomformáló hatást mindenképp meg lehet előlegezni.

Nevada állam legnépszerűbb városának, Las Vegasnak 1950-ben alapított lapját, a *Las Vegas Sun*-t 2009-ben érte a megtiszteltetés, ekkor ugyanis megkapta első közszolgálati Pulitzer-díját.⁵⁸ A díjnyertes szerző Alexandra Berzon a Las Vegas-i építőmunkások körében történt gyakori halálesetekre világított rá tényfeltáró sorozatával.

4.1.A cikksorozat háttértörténete

4.1.1. Munka- és társadalmi környezet

A Las Vegas Boulevard, azaz sétány ad otthont a fényűző kaszinóknak és hatalmas szállodáknak. Maga a Las Vegas Strip, magyar fordításban a Las Vegas-i sáv a híres sétány déli szakaszának közel 7 km hosszú része, és Amerika egyik nemzeti látványossága.⁵⁹ Ez a sáv nem Las Vegas City-ben, hanem attól délre, a Paradise és Winchester nevű városokon át húzódik, így egy kissé kiesik a centrumból. (Ennek oka, hogy Las Vegas belvárosából ki voltak tiltva a kaszinók a város határain kívülre).⁶⁰ A szállodaóriások és építészeti csodák lenyűgözik az ide látogató turistákat.

Több ezer munkás dolgozik ezen a területen évről évre. Mivel nagy volumenű beruházásokról van szó, és sok munkáskezet igényelnek, ezért a vállalkozók nem mindig tartják be a munkavédelmi szabályokat. Különösen az ilyen hatalmas beruházásokra vonatkozó követelményeket nehéz betartani, mivel rengeteg előírás vonatkozik rájuk. Ezt a tényt támasztotta alá Alexandra Berzon cikksorozata, amely rávilágított a tényre, hogy milyen sok építőmunkás veszti életét a Las Vegas Stripen – szám szerint 2006-2008 között 9 munkás

⁵⁶ Pulitzer (1886)

⁵⁷ History of Prizes, <http://www.pulitzer.org/historyofprizes>, letöltés ideje: 2014.09.08.

⁵⁸ Las Vegas Sun, <http://www.lasvegassun.com/>, letöltés ideje: 2014.09.23.

⁵⁹ Iving (2012) <http://www.fhwa.dot.gov/pressroom/fhwa0042.cfm>, letöltés ideje: 2014.08.28.

⁶⁰ Gottdiner (1999)

esetét emelte ki.⁶¹ A számok aggasztóak voltak, mert 18 hónap alatt 20 munkás veszítette életét.⁶² A városban a hatalmas autóforgalom, a környezet- és levegőszennyezettség aggasztó mértéke alapvetően egy negatív élettani hatást hordoz magában. A kockázati tényezők így megsokszorozódnak az alpinisták esetében.

A több billió dolláros építkezések miatt a helyi döntéshozók is érdekeltek a fejlesztésben. Az építkezéseket irányító vállalatok már a 90-es évektől kezdve folytatnak „kéz kezet mos” politikát.⁶³ Számos esetben próbálják elérni, hogy a döntéshozók az előnyükre döntsenek. Az ilyen lokális politikai helyzetek szereplői így aligha nevezhetők tisztességesnek. Ez kiindulópontot ad nekünk arra, hogy már az elején kételkedjünk az építkezéseket lebonyolító vállalkozások irányítóinak szabálykövető magatartásában.

Berzon cikksorozata az alacsony számú munkaerő miatt is aktuális volt. Az építkezések a 2008-2009-es időszakban az építőipar foglalkoztatottságának hanyatlása következett be.⁶⁴ Ennek vélhetően köze van a 2008-as gazdasági világválsághoz, hiszen az ingatlanpiac számára is nagy visszaesést jelentettek a beruházások számának csökkenése. A válság miatt kevesebben kapcsolódnak ki, vesznek házat, vagy fektetnek be építkezési projektbe, így nincs annyi építőmunkásra sem szükség. Ám a zsúfolt Las Vegas-i utak kaszinóinak, hoteljeinek építkezése elhúzódó folyamat, feltételezhetjük azt is, hogy a munkaerőhiány miatt egy munkásnak több feladatkört kellett ellátnia, hogy időben kész legyen az épületkonstrukció. Ezért indokolandó, hogy arra a kisebb munkaerő állományra biztonsági szempontokból jobban figyeljenek. A munkavédelmi szempontok betartásának így kiemelt szerepe van a Las Vegas-i forgalmas utak, valamint az építkezések komolysága miatt, ha ezt ötvözzük a leterhelt, több munkakört ellátó építőmunkások munkamoráljával, akkor pedig végképp indokolt a szabályszerű biztonsági és munkavédelmi előírások betartása. Az újságíró nő ugyanolyan, az előző fejezetemben is tárgyalt közpolitikai ügyszálhoz hozott létre, amely túlment a helyi szinten: országos figyelmet kapott, egy egész közpolitikai hálózatot létrehozva.

⁶¹Pulitzer Prizes, <https://pulitzer.org>, letöltés ideje: 2014.09.25.

⁶²Construction Deaths, <http://www.lasvegassun.com/news/topics/construction-deaths/>, letöltés ideje: 2014.09.23.

⁶³Gottdiner (1999)

⁶⁴Bronars (2013): 2,8 million construction jobs are missing, <http://sbronars.wordpress.com/2013/08/26/2-8-million-construction-jobs-are-missing/>, letöltés ideje: 2014.09.23.

4.1.2. Amerikai egészségügy – Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség

Amerika nem tekinthető a szociális jogok hazájának – az Alkotmányban sincsen lefektetve ezen alapjogok védelme, illetve egészségbiztosítási rendszerük is sokkal inkább az önellátó rendszeren alapul, ellentétben a jóléti államok szociális hálóiival. Épp ezért fontosak az egészségügyi, foglalkoztatási és munkavédelmi szabályok. Államonként eltérő a közpolitikai gondolkodás az egészségügy mivoltáról – vannak ugyanis indirekt intézkedések egyes államokban a fejlesztésre.⁶⁵ Ám alacsony munkabérek mellett nincs anyagi lehetőség a legjobb, legszélesebb körű biztosítást megkötni, ez különösképpen érinti tudományos diákköri dolgozatom e fejezetének alanyául szolgáló Las Vegas-i építőmunkásokat.

Minden állam másképp gondolkodik az egészségüggyel kapcsolatos kérdésekben, ezért egyfokú autonómia illeti meg őket ezen a téren.⁶⁶ Az egységesítés miatt az Munkaügyi Minisztérium minden államban rendelkezik kirendeltséggel, a munkaadói köteleességek betartását és a jogosultságok érvényesítését az Occupational Safety and Health Administration (magyar fordításban Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség; a továbbiakban OSHA) felügyeli, amellyel országos szinten minden tagállam rendelkezik. Az OSHA, mint hivatal ügynökségi formában működik, hasonlóan a legtöbb amerikai közigazgatási szervhez. Előírásai mind a köz – és a magánszférára vonatkoznak, biztonsági programokat dolgoznak ki, építkezési szabályokat írnak elő, valamint egészségügyi és biztonsági standardokat állítanak fel, emellett szükséges szabályozási és jogalkotási változtatásokat véleményeznek.⁶⁷

Összességében tehát egy kiemelkedően fontos szerv a munkavédelem szolgálatában. Főként az olyan forgalmas építkezéseken, mint a Nevada állambeli Las Vegas útjain. Amellett, hogy szankciókat és pénzbírságot szab ki, nyomozást indíthat. Természetesen nem bír akkora hatalommal, hogy tevékenységét ne felügyelné egy másik közigazgatási szerv: magát a Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökséget a Nevadai Ipari Kapcsolatok Körzetének Hivatala (Nevada Division of Industry Relations) ellenőrzi. A felügyelet egyik leglényegesebb elemét is jelzi, hogy ennek a szervnek köteles a foglalkoztató a végzetes munkahelyi baleseteket bejelenteni 8 órán belül, emellett az olyan baleseteket, amelyek esetében 3 vagy több munkás kórházi ellátásra szorul.⁶⁸

⁶⁵ Langford (2009)

⁶⁶ Langford, (2009)

⁶⁷ Nevada State Plan, <https://www.osha.gov/dcsp/osp/stateprogs/nevada.html>, letöltés ideje: 2014.09.26.

⁶⁸ Nevada Department of Business and Industries, <http://dirweb.state.nv.us/>, letöltés ideje: 2014.09.26.

4.2.A cikksorozat és társadalmi hatása

A Las Vegas Strip építőmunkásainak sorsa alapvetően lokális kérdés. Ezért hiteles forrás a *Las Vegas Sun*, amely helyi lapként, és országos viszonylatban is megállja a helyét évtizedek óta. Az újságban Alexandra Berzon cikksorozat azzal foglalkozott, hogy az OSHA gyakran könnyelműen átsiklik azon munkaadókon, akik nem biztosítják a biztonságos munkavédelmi feltételek teremtését. Ezt a tényt támasztja alá győztes cikksorozatának „OSHA goes easy” (Az OSHA könnyen enged) című része is.⁶⁹ Az építkezések multi milliárdos irányítóinak nem elég súlyos szankció némi pénzbírság, amit könnyedén kifizetnek. A munkaadókkal folytatott privát beszélgetések után pedig az OSHA csökkentette, vagy visszavonta a bírságot.⁷⁰ Rávilágított arra, hogy ez élet-halál kérdésként fogható fel az építőmunkások esetében, mint ahogyan azt 2008.november 30-i cikkének címe is jelzi: „A life-and-death issue for the nation's workers”, vagyis magyar fordításban „A nemzet munkásainak élet-halál kérdése”.⁷¹

Emellett az OSHA helyszíni nyomozását rögzítő dokumentumai által fény derült arra, hogy nem az építőmunkások voltak a hibásak a halálos kimenetelű balesetek többségében, hanem a munkaadó – hiszen a biztonságos munkafeltételek nem voltak biztosítottak. Annak ellenére, hogy világossá vált, az építkezéseken nincsenek megfelelő munkakörülmények, az Ügynökség nem lépett fel a kívánt módon, hogy komolyabb mértékben szankcionálja a mulasztásokat. Ez felveti a korrupció gyanúját is, hiszen egyértelműen eljárásokat kellett volna indítani a szabálytalan munkaadók ellen. Az eset negatív visszhangot váltott ki más államok biztonsági szakértői körében is, így országos szinten a nevadai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökséggel(OSHA) szembeni bizalmatlanságot eredményezett. Egy San Fransisco-i vezető beosztású OSHA alkalmazott, Frank Strasheim elmondta, hogy sok esetben tapasztalta országos és állami szinten is, hogy törlik a szabályszegés miatt elrendelt szankciókat, illetve bírósági idézéseket, de nem a végzetes kimenetelű balesetek ügyében.⁷² Ez az eset is alátámasztja, hogy a tisztességes munkafeltételeket nem biztosították, ezen túlmenően a halált okozó körülményeket nem

⁶⁹Berzon (2008): OHA goes easy <http://www.pulitzer.org/archives/8382>, letöltés ideje: 2014.09.20.

⁷⁰Berzon (2008): State OSHA boosts work site safety <http://www.lasvegassun.com/news/2008/may/31/state-osh-boots-work-site-safety/>, letöltés ideje: 2014.09.23. 3.sz. melléklet

⁷¹Berzon (2008) Editorial: OSHA-an agency that is ripe of an overhaul <http://www.pulitzer.org/archives/8396>, letöltés ideje: 2014.09.24.

⁷²Berzon (2008): Influenced, OSHA bends <http://www.lasvegassun.com/news/2008/apr/18/influenced-osh-bends/>, letöltés ideje: 2014. 09.23.

akarták tisztázni. Ezzel elmulasztották a munkaadó felelősségre vonását.⁷³ A cikksorozat felnyitotta az Ügynökséget felügyelő kormányzati szervek szemét, és nyomozást indítottak a halálesetek ügyében. Az elhunytak családtagjai is bekapcsolódhattak a nyomozásba, végső megnyugvást adva nekik.⁷⁴ Azokra is hatással volt az oknyomozó cikksorozat, akik emiatt kiléptek az OSHA-tól.

Úgy vélem, hogy a balesetet szenvedett munkások életbiztosítása ilyen alacsony bérék mellett nem fedezte volna kellőképpen a felgyógyulási folyamatot, vagy sajnálatosabb esetben a temetés költségeit. Ezen változtatnia kellene az Amerikai Egyesült Államoknak – nem egy teljesen jóléti kategóriára váltani, de legalább a szolidaritást alapul véve javítani a lehetőségeken. Bár a családokat bevonták a „nyomozásba”, de ez aligha jelenthetett lelki megnyugvást nekik; inkább az információk, és balesetek körülményeit támasztották alá, így megszüntették az információs aszimmetriát, amely az egyes eseteket övezte. Ezért levonhatjuk a következtetéseket, hogy egy kisebb csoport, mégpedig a családok életére is hatással volt az oknyomozás. Ha ennyi embert tud megmozgatni az ügy, és ráadásul egyesek személyes ügyeiben is változást hoz, akkor tapasztalhatjuk igazi hatását.

A 4.sz. melléklet diagramja is jól példázza, hogy George Bush elnöksége alatt kevés intézkedést, és munkavédelmi reformot hozott. Az alábbi összevetés pedig szemlélteti, hogy a bírságokból befolyt összeg is elmaradt elődjénél, Bill Clintonnál is. Bushtól már csak a Carter és Reagan kormányzat alatt volt alacsonyabb az érték – Reagan esetében jól ismerhetjük a közkiadások lefaragását, és a menedzsment személet előretörését. Ennek lehetett az oka a reguláció hiánya, valamint a cikksorozat által alátámasztott tény, hogy sok esetben eltusolták az ügyeket. A halálesetekre rámutatva a Kongresszus, és a Szenátus olyan meghatározó politikusai, mint Barack Obama, Ted Kennedy, valamint Hillary Clinton reformokat, illetve sürgős intézkedéseket követeltek Bush elnöktől.⁷⁵ Obama nyílt levele felszólalt a megelőző intézkedések megerősítése mellett, és kijelentette, hogy egy munkás életét a pénzbírság nem tudja visszahozni. Változásokat sürgetett, amelyet 2009-től, elnöksége alatt véghez is vitt.⁷⁶

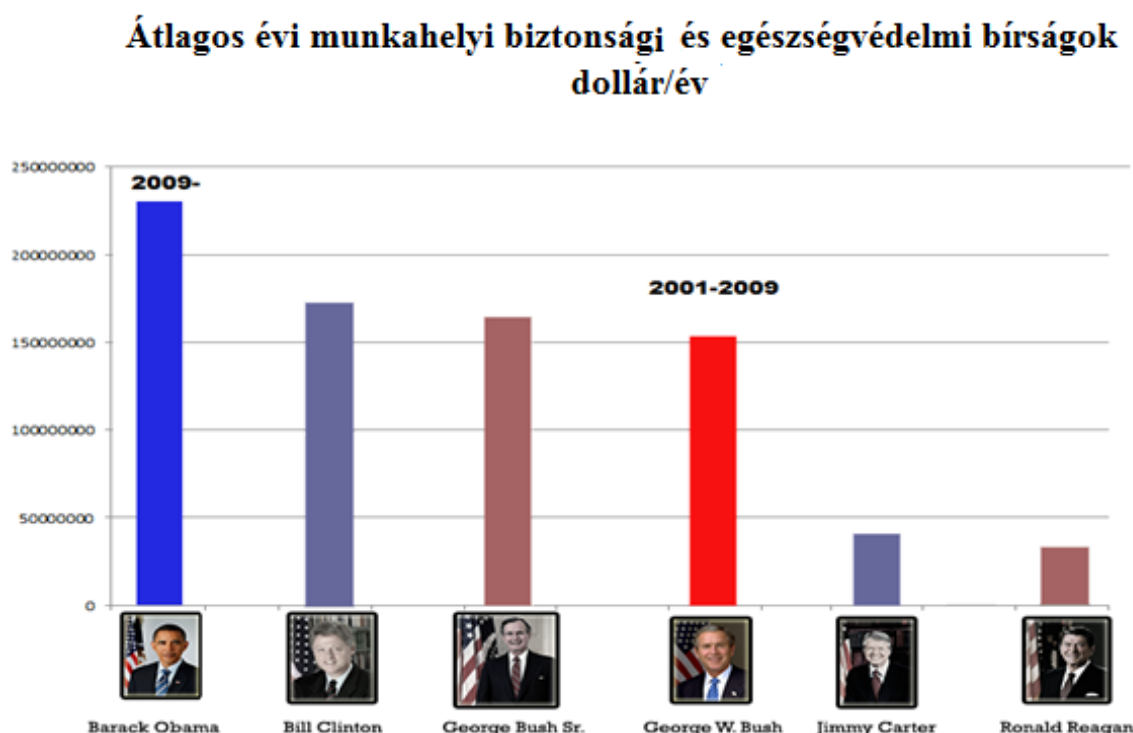
⁷³ Berzon (2008): OSHA goes easy, <http://www.lasvegassun.com/news/2008/mar/31/osha-goes-easy/>, letöltés ideje: 2014.09.29.

⁷⁴ United States Department of Labor https://www.osha.gov/dte/resource_center/materials-alpha-title.html, letöltés ideje: 2014.09.09.

⁷⁵ Obama (2008): Statement, https://www.boilermakers.org/resources/news/Obama_issues_statement_on_Senate_OSHA_report, letöltés ideje: 2014.09.02.

⁷⁶ Obama proposes increase in OSHA budget, <http://www.safety-servicescompany.com/topic/osha/obama-proposes-increase-in-osha-budget/>, letöltés ideje: 2014.09.06.

3.diagram: Átlagos évi munka- és egészségvédelmi bírságkiszabás. Összehasonlítási alap George W.Bush és Barack Obama elnöksége alatt kiszabott pénzbüntetésekre.⁷⁷

A diagram is alátámasztja, hogy a számok szerint másfélszer annyi volt a bejövő adótétel a Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség által kiszabott bírságokból, mint Bush idején. Berzon cikkében, a „Worker Safety Eroded During the Bush Years” (A munkavédelem hanyatlása Bush elnöksége idején) is rávilágít arra, hogy nem születettek kellőképpen hangsúlyos intézkedések⁷⁸A 4. sz. mellékletben láthatjuk, hogy az intézkedések száma is növekedett Obama elnöksége alatt (bár ezen a mutatóon van mit javítani az Amerikai Egyesült Államoknak)⁷⁹ Így mindenképpen sikeres „kampánynak” nevezem Berzon cikksorozatát, hiszen egészen a Kongresszus tárgyalóterméig juttatta el üzenetét, miszerint mindenképpen szigorítani kell a munkavédelem szabályait, és megteremteni a munkásoknak a megfelelő biztonsági feltételeket.

A terület hiányosságára így hatékonyan hívta fel a figyelmet, és kollegáival, Zach Wise és Chris Morris segítségével grafikai megoldásokkal ábrázoltatta az egyes balesetek miertjét.

⁷⁷A detailed look into OSHA under US presidents, <http://www.complianceandsafety.com/blog/a-detailed-look-into-osha-under-u-s-presidents/>, letöltés ideje: 2014.09.29.

⁷⁸Berzon (2008): Editorial: A life-and-death issue for nation's workers, <http://www.pulitzer.org/archives/8398> letöltés ideje: 2014.09.20.

⁷⁹Obama proposes increase in OSHA budget, <http://www.safetyservicescompany.com/topic/osha/obama-proposes-increase-in-osha-budget/> letöltés ideje: 2014.09.06. 4.sz.mellékelet

A digitális rajzok jól modellezik a munkavédelmi felszerelések szükségességét, illetve az elmaradt óvintézkedések fontosságát. Olyannyira aprólékosan festik le a szerencsétlenségeket, hogy magyarázó szöveget is társítottak mellé, melyek pontos adatokkal szolgálnak. Hogy az olvasókhöz még közelebb hozzák az elhunyt munkások sorsát, név szerint meg lehet nézni, hogy a modellezett 9 halálos balesetet név szerint ki szenvedte el, mikor, és az építkezések mely részén.⁸⁰

Párhuzamot vonva a díj névadójáról, Pulitzer is kiállt a munkások jogai mellett. Ezt bizonyítja, hogy hangot adott annak a véleménynek, miszerint a munkásoknak jobb körülményeket kell teremteni.⁸¹ Alexandra Berzon ezeket a körülményeket meg tudta teremteni díjnyertes cikkével. A közszolgálati kategória elnyerése a legrangosabb újságírói kitüntetés legnívósabb kategóriája, ez is bizonyítja, hogy karrierje folyamán valóban értékes cikkeket sikerült megírnia. A cikksorozat társadalmi elismertségét példázza, hogy az újságíró emellett kiérdemelte a Nevadai Újságírók Egyesületének (Nevada Press Association) 2008. évi „Év sikertörténete” („Story of the year”) díját is.⁸² Karrierje ékkövévé vált így az oknyomozó rovatként is elismert cikksorozat.

Bár az újságíró Las Vegasban maradt, de már nem a *Las Vegas Sun* számára dolgozik. A *Wall Street Journal* szerkesztőségét erősíti, ám évekkel később is aktualitást nyerő témákban dolgozza fel az amerikai munkásság helyzetét.⁸³ A széles társadalmi kört érintő ügyek vizsgálódásánál maradt. Berzon további cikkei esetén párhuzamot vonhatok az előző fejezetemben tárgyalt cikksorozat fő elemével, a vízellátással is, hiszen egy Nyugat-Virginia-i vízellátási problémáról is írt az idei, 2014-es évben.⁸⁴ Úgy vélem az újságíró így meg tudta tartani az általa képviselt irányvonalat, amely egyes társadalmi rétegek problémáját helyezi a középpontba.

⁸⁰ Accidents on the strip, <http://www.lasvegassun.com/news/topics/construction-deaths/>, letöltés ideje: 2014. 08.23.

⁸¹ Csillag (2000)

⁸² 2008 Nevada Press Association better newspaper contest winner, <http://www.lasvegassun.com/news/2008/sep/29/2008-nevada-press-association-better-newspaper-con/>

⁸³ Berzon (2014): Pimco employees react: 'We didn't see it's coming' <http://blogs.wsj.com/moneybeat/2014/09/26/pimco-employees-react-we-didnt-see-it-coming/> letöltés ideje: 2014.09.28.

⁸⁴ Articles by Alexandra Berzon, <http://topics.wsj.com/person/B/alexandra-berzon/7339> letöltés ideje: 2014. 08.23.

5. A SZÁGULDÁS HATÁRAI

A *Sun Sentinel* Florida állam egyik legolvasottabb újságja. Bár a Broward megyei Fort Lauderdale város napilapja, de tartalmazza a legfontosabb dél-floridai releváns híreket, így a térség egyik legkiemelkedőbb írásos hírcsatornáját testesíti meg.⁸⁵ Az újság 2012 februárjában az amerikai rendőrségi túlkapások jól mérhető problémáját mutatta be, ugyanis ekkor kiadott cikksorozata a sorozatosan gyorsajtást elkövető rendőrökről, és az általuk okozott gyakori balesetéről számolt be.⁸⁶ A több részes, nyomozásokkal tarkított, képeket és videókat is tartalmazó rovat miatt felelősségre vonták az elkövetőket, és ez a gyorsajtás, mint jelenség visszaszorítását eredményezte. Egy, szövetségi szinten is nagy hatalommal bíró újsághoz képest (mint például a *The New York Times*) kisebb olvasottságú lap ilyen mértékű problémát tudott megoldani. Az egyik Pulitzer-díj ügyintéző úgy nyilatkozott, hogy mindig nagy öröm, ha effajta kisebb lapok egy ilyen, a társadalom számára sürgető változást eszközölnek.⁸⁷ 2013-ban a közszolgálati kategóriában győzedelmeskedett a *Sun Sentinel* csapatának oknyomozó riportja. Az újságnak ez volt az első Pulitzer-díja.⁸⁸

5.1. A cikksorozat háttértörténete

5.1.1. Társadalmi környezet

Az alapvető probléma, hogy csakúgy, mint a legtöbb országban, az Amerikai Egyesült Államokban a gyorsajtás az egyik leggyakoribb tényező, amely a balesetekhez vezet. Az 1970-es években a Kongresszus törekedett az 55 mph (km/h-s) nemzeti sebességhatározásra, és azzal fenyegetőzött, hogy visszatartja az autópálya díjakból bejövő pénzeszközöket azon tagállamoktól, amelyek meghaladják e sebességhatározásnak az előírását. A helyzet enyhült az 1980-90-es években, és mára sokrétű sebességhatározás figyelhető meg az USA területén.⁸⁹ Az 5. számú mellékletben is szemügyre vehetjük az ábrát, amely szemlélteti, hogy

⁸⁵Broward News, <http://www.sun-sentinel.com/local/broward/>, letöltés ideje: 2014.10.10.

⁸⁶ Kestin&Maines (2012): About this series, <http://www.pulitzer.org/files/2013/public-service/09aboutthisseries.pdf>, letöltés ideje: 2014.10.02.

⁸⁷ Harris (2013) : Pulitzer surprise: The Sun Sentinel's rise to gold medal http://www.cjr.org/behind_the_news/pulitzer_surprise_the_sun_sent.php?page=all#sthash.DnVPMbrv.dpuf, letöltés ideje: 2014.10.02.

⁸⁸ 2013 Pulitzer Winner Public Service, <http://www.pulitzer.org/works/2013-Public-Service>, letöltés ideje: 2014.10.02.

⁸⁹ Povich (2013): Speed limits going up in many states <http://www.usatoday.com/story/news/nation/2013/07/22/stateline-speed-limit/2575047>, letöltés ideje: 2014.10.06.

az általános, országutakon megengedett sebességhatár tagállamonként eltér.⁹⁰ Floridában ez átlagosan 70 mph (112 km/h), addig Texasban 85 mph, ami 136 km/h sebességet jelent átváltva.⁹¹ A minimum ez az érték Hawaii-szigeteken, itt mindössze 95 km/h-val közlekedhetnek az autók, számos államban pedig a maximum megengedett határ az országutak esetében 105 km/h a jelenlegi szabályozás szerint. Természetesen ezek az adatok országutakra vonatkoznak, hiszen lakott területen ettől alacsonyabb mértéket enged meg a szabályozás. A dolgozatom elkészülésekor legfrissebb adatok alapján (2014 október) más útszakaszokon Floridában 105 km/h,⁹² lakott területen belül pedig 48 km/h, de ez szigorítható, például iskolák körzetében a megengedett sebességhatárt az utakon 32km/h-ban maximalizálták.⁹³

A *Sun Sentinel* kiadója Broward megyében található, amely a cikksorozat témája miatt is releváns helyszínnek számít, mivel három nagy államok közötti-útvonalat üzemeltet, így az átlagosnál több közlekedési baleset történik.⁹⁴ Egy 2011. októberi eset különösen nagy publicitást kapott, ekkor ugyanis egy rendőrt 193 km/h-s sebességgel száguldozva gyorsraajtáson kaptak egy 104 km/h maximum sebességet megengedő körzetben. A napilap szerkesztőinek, Sally Kestin és John Maines témaötlete adta meg a kezdőlökést a cikksorozat létrejöttéhez, amely a rendőrök szabályszegéseit tárta fel, bizonyítva hogy nemcsak Fausto Lopez volt az egyetlen ilyen mértékben szabályt szegő rendőr.⁹⁵ A cikksorozat abból indult ki, hogy milyen sok gyorsraajtas történik Dél-Floridában. A szolgálaton kívüli rendőrök 145-210 km/h-s sebességgel szelték át a megye útjait, drasztikusan átlépve a sebességhatárt - ám nem bűnüldözés esetében, hanem hangsúlyozzuk, szolgálaton kívül. Nyomatékosítanunk kell, hogy az átlagosan 104 km/h-s megengedett sebesség duplájával randalíroztak a lakott területeken is. Az újságírók 2004-ig visszamenőleg vizsgálták az ügyeket, mivel ez a közveszély már ilyen régóta állt fenn az amerikai tagállam területén. A lakosság is fenyegetve érezte magát e problémától. Mi sem igazolja ezt jobban, minthogy egy olvasó, Dana Mendelson ötlete alapján a SunPass rendszer adatait használták fel a rendőrök által elkövetett gyorsraajtások bizonyítására. Ez a rendszer volt segítségükre az oknyomozások feltáráshoz.⁹⁶

⁹⁰ 5.sz. melléklet, Maximum posted daytime speed limits on rural interstates <http://www.iihs.org/iihs/topics/laws/speedlimits/mapmaxspeedonruralinterstates?topicName=Speed#map>, letöltés ideje: 2014.10.02.

⁹¹ (a továbbiakban km/h szerint tüntetem fel a sebességhatárokat a közérthetőbb megfogalmazás miatt)

⁹² Speed Limits, <http://www.iihs.org/iihs/topics/laws/speedlimits>, letöltés ideje: 2014.11.05.

⁹³ Florida „Standard” State Limits, <http://www.123driving.com/flhandbook/flhb-speed-limits.shtml>, letöltés ideje: 2014.11.01.

⁹⁴ Sawgrass Expressway, <http://www.southeastroads.com/fl-869.html>, letöltés ideje: 2014.11.01.

⁹⁵ Sun Sentinel-Above the law, <http://towcenter.org/sensors-and-journalism-sun-sentinel-above-the-law/> letöltés ideje: 2014.10.05.

⁹⁶ Wallman (2013): South Florida Sun Sentinel wins Pulitzer, <http://articles.sun-sentinel.com/2013-04-15-news/fl-sun-sentinel-pulitzer-prize-201304151 LAW-enforcement-officers-database-journalism-howard-saltz>, letöltés ideje: 2014.10.11.

5.1.2. A SunPass rendszer

A publicisták számára nagy segítség volt a SunPass elektronikus díjfizető rendszer, amely tárolja a kocsivezetők adatait, bírságaikat. A rendszer lényege, hogy a sofőrök a fedélzeti egységeket meg tudják vásárolni bizonyos pontokon, úgynevezett díjkapuknál, ez automatikus fizetést tesz lehetővé. A díjfizetés lehetséges készpénzzel, vagy kártyás fizetéssel, elektronikusan azon útszakaszokon (autópálya, híd alagút) ahol szükséges a rendszer használata.⁹⁷ Az Elektronikus Díjbeszedő Rendszer (EDR) célja, hogy megszüntesse a pályadíjas utakon a torlódásokat olyan módon, hogy ezen összegeket elektronikusan szedik be. Az EDR meghatározza, hogy az éppen áthaladó autó, benne van-e a rendszerben, valamint riasztja a felügyelőket a szabálytalanságok esetében. Amennyiben nincs, elektronikusan megterheli a regisztrált autósok bankszámláját anélkül, hogy külön azoknak emiatt meg kellene állni.⁹⁸

Ám a transzponder adatvédelmi aggályokra adott okot, hiszen az elektronikus rendszer kiadja a személyes adatokat a díjbeszedőknek.⁹⁹ Ezt alátámasztja a tény, hogy az első használat után az újrafeltöltés már a névtelenség feladásával jár. Erre az esetre vonatkozólag született egy bírósági ítélet is 2012-ben, mivel kifogásolta egy készpénzzel fizető sofőr, hogy a Floridai Közlekedési Hatóság (FDOT) feltartóztatta. A bíróság válasza ez volt: „a hatóság akkor érvényben lévő előírásai szerint...bankjeggyel fizető autósok csak akkor hajthattak tovább, ha kitöltötték egy készpénz-észlelési jegyzőkönyvet, ami egyebek között tartalmazta a gépjármű forgalmijában és a sofőr jogosítványában található adatokat.”¹⁰⁰ Elutasították a keresetet, mivel az alkotmányba se ütközött, valamint az üzemeltetőnek is érdekében állt rögzíteni az autópályákon ezeket az adatokat.¹⁰¹

Éppen ezért volt könnyen azonosítható a rendőrök kiléte, és személyes adatai, mivel minden esetben feljegyezték a sofőrök adatait akár elektronikus, akár készpénzzel való fizetés esetében. A SunPass rendszer elég kiépült volt ahhoz, hogy releváns adatokkal tudjanak dolgozni: a *Sun Sentinel* nyomozása előtt már egy évtizeddel, 2001-ben indult útjára ez a rendszer, oly mértékben hatásos volt, hogy 2003-ban már a kocsik egynegyede rendelkezett

⁹⁷ Vezetési Tanácsok, www.autoberlesonline.hu/vezetesi-tanacsok/usa/, letöltés ideje: 2014.10.06.

⁹⁸ Easy learning ETC- A brief overview of ETC in a beep, <http://www.go-etc.jp/english/about/index.html>, letöltés ideje: 2014.10.02.

⁹⁹ Suarez&Hoeflich (2005): The end of the tollbooth <http://szemle.sze.hu/docs/2006-03.pdf>, letöltés ideje: 2014.09.28.

¹⁰⁰ Watson (2012): Bírósági ítélet: Jogosan tartóztatták fel a készpénzzel fizető autóst, <http://idokjelei.hu/2012/09/birosagi-itelet-jogosan-tartoztattak-fel-a-keszpenzzel-fizeto-autost/>, letöltés ideje: 2014.10.02.

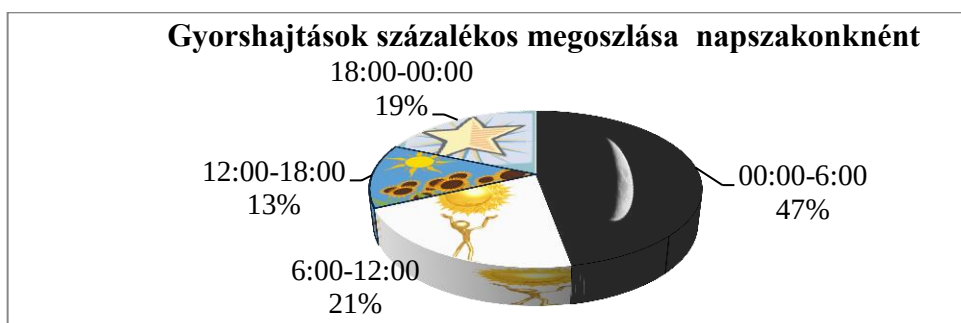
¹⁰¹ Watson (2012): Bírósági ítélet: Jogosan tartóztatták fel a készpénzzel fizető autóst, <http://idokjelei.hu/2012/09/birosagi-itelet-jogosan-tartoztattak-fel-a-keszpenzzel-fizeto-autost/>, letöltés ideje: 2014.10.02.

vele, hirtelen népserűsége pedig tíz év elteltével sem apadt.¹⁰² Kezdetben az újságíróknak a SunPass adatokra vonatkozó betekintését elutasították, valamint a GPS adatokat sem adták ki szolgálati titokra vonatkozóan. A folytatásban viszont sikerült 12 különböző rendőrőrstől kikérni azokat, így a nyomozását ez is könnyebben megvalósíthatóvá tette, a tények bizonyításával majdcsak 800 gyorsajtás adatait közölték, ezt figyelhetjük meg az egyik az újság által leközzölt táblázatban.¹⁰³ A táblázat tartalmazza a menetidőt, a gyorsaságot minden releváns részletes adatot.¹⁰⁴ A túlkapások bizonyításához ezek elengedhetetlenek voltak, hiszen az autópályák kamerái nem nyújtanak elég felismerhető képet a szabálytalankodók személyéről. A későbbiekben a sikeres sebesség kalkuláció és a releváns adatok közlése az oknyomozó cikksorozat témájának feltárásához létszükségletnek bizonyult.

5.2. A cikksorozat és hatása

Az újságíróknak közel két hónapjukba telt a kutatás.¹⁰⁵ Az újság saját, korlátozott humánerőforrására épített, és nem vettek fel új zurnalistákat.¹⁰⁶ Majdcsak 800 rendőr esetében találtak a fejezetben tárgyalt kötelezettségszegést. A cikkben olyan adatokat közöltek, amiket statisztikák alapoztak meg: például, hogy minden ötödik rendőrautó eléri 144 km/h-s sebességet. Hangsúlyoznunk kell, hogy Floridában tehát a maximum megengedett sebesség a 112 km/h.

4. diagram: A dél-floridai rendőrök által elkövetett gyorsajtások száma napszakonként (a vizsgált periódus: 2010. október-2011. november közötti több mint 5000 bekövetkezett eset alapján)¹⁰⁷

¹⁰² Suarez,&Hoeflich (2005): The end of the tollbooth, <http://szemle.sze.hu/docs/2006-03.pdf>, letöltés ideje: 2014.10.02.

¹⁰³ Sun Sentinel- Above the Law <http://towcenter.org/sensors-and-journalism-sun-sentinel-above-the-law/>, letöltés ideje: 2014.10.05.

¹⁰⁴ Database: Speeding cops in Florida, http://databases.sun-sentinel.com/news/broward/ftlaudCopSpeeds/ftlaudCopSpeeds_list.php letöltés ideje: 2014.10.11.

¹⁰⁵ Kestin&Maines (2012): About this series, <http://www.pulitzer.org/files/2013/public-service/09aboutthisseries.pdf>, letöltés ideje: 2014.10.02.

¹⁰⁶ Harris (2013): Pulitzer surprise: The Sun Sentinel's rise to gold medal http://www.cjr.org/behind_the_news/pulitzer_surprise_the_sun_sent.php?page=all#sthash.DnVPMbrv.dpuf

¹⁰⁷ Kestin&Maines (2012): For cops, no limit, <http://www.pulitzer.org/files/2013/public-service/01day1.pdf>, letöltés ideje: 2014.10.02. alapján saját készítésű diagram

A „For cops, no limit” azaz a „Rendőröknek nincs határ” cikk megírása közben fény derült arra, hogy a vizsgált 7 éves időszakban, tehát 2004 és 2011 között a 320 esetben történt baleset. Ezek közül 19 volt maradandó sérülést, vagy halált okozó.¹⁰⁸ Hangsúlyoznunk kell, hogy a katasztrófák közül voltak végzetes kimenetelű balesetek is, így életek függtek a gyorshajtó rendőröktől. A szabályszegők megfelelő büntetése is elmaradt, hiszen csak egy rendőr kapott 60 napos börtönbüntetést a gyorshajtók közül.¹⁰⁹ Levonhatjuk a konzekvenciát a diagramról, hogy nemcsak az éjszakai órákban, hanem fényes nappal történt a gyorshajtások több mint fele. Ez egyrészt azért meglepő, mivel a rendőrök egyfajta példát statuálnak a sofőröknek, és ha már nappal sem tudják követni azokat a szabályokat, amelyeket kötelességük állampolgárokkal betartatni, akkor mutatkozik meg igazán, hogy mekkora a probléma súlya. Másrészt viszont éjszaka sokkal veszélyesebbek útviszonyok, és a gyorshajtás mellett különböző természeti tényezők (köd stb.) még több kockázatok hordoznak a baleset bekövetkezéséhez.

A további, a szerkesztők által készített felmérésekből fontosnak tartom kiemelni az alábbi tényeket: dolgozatom 6. számú mellékletét képező, a szerkesztőség által beszerzett adatok alapján kreált saját készítésű diagramomon is látható, hogy a gyorshajtó rendőrök több, mint fele úgynevezett visszaeső. A diagram a 2010. október-2011. november közötti gyorshajtásokat vizsgálta. Tehát ha szigorú szempontból vizsgáljuk, az egyszeri szabályszegés nem riasztotta el attól, hogy újból veszélyeztesse a dél-floridai utak biztonságát. Ahhoz képest, hogy 5100 gyorshajtási eset történt 15 hónap alatt ez nagyon magas szám, hiszen 22 %-a a randalírozóknak ötnél több alkalommal hajtott gyorsan. Az egyszeri gyorshajtók száma 40 % körül mozgott, tehát levonhatjuk a következtetést, hogy minden második gyorshajtó rendőr már nem először szegte meg a szabályt.¹¹⁰

Az újság közölte az áldozatok fényképét is, így megpróbálták az olvasókhöz közelebb vinni a gondatlan rendőrök által okozott tragikus sorsokat, valamint a balesetek következtében ronccsá vált kocsikról készült képfelvételeket is.¹¹¹ A 7. számú mellékletben látható Adam

¹⁰⁸ Kestin&Maines (2012): For cops no limit, <http://www.pulitzer.org/files/2013/public-service/01day1.pdf>, letöltés ideje: 2014.10.02.

¹⁰⁹ Kestin&Maines (2012): Cops among Florida’s worst speeders, Sun Sentinel investigation finds, http://articles.sun-sentinel.com/2012-02-11/news/fl-speeding-cops-20120211_1_erskin-bell-speed-limit-city-cops, letöltés ideje: 2014.10.02.

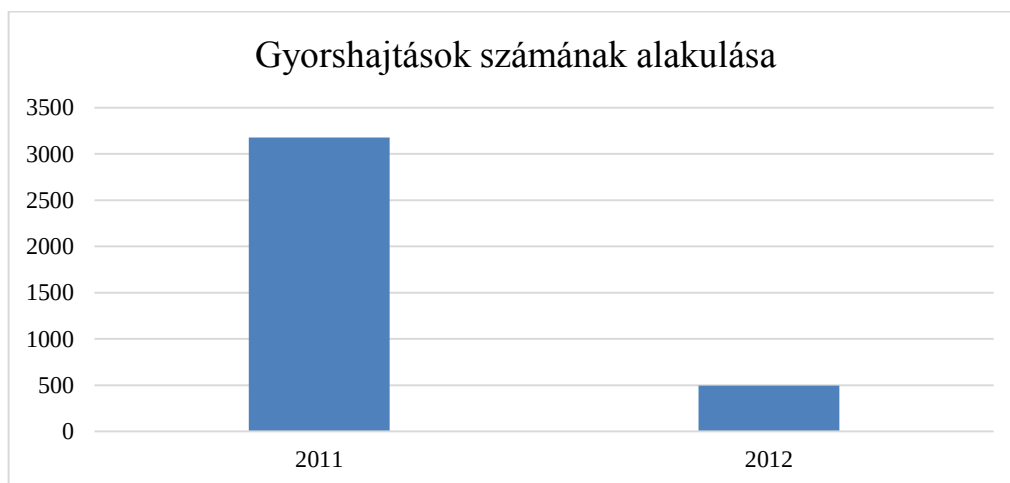
¹¹⁰ Graphic: Speeding frequency, <http://www.sun-sentinel.com/fl--gx-speeding-frequency-chart.eps-20120210-graphic.html> alapján saját készítésű diagram 6.sz. melléklet, letöltés ideje: 2014.10.02.

¹¹¹ Photos speeding cops and their victims (2012) <http://www.sun-sentinel.com/sfl-photos-speeding-cops-and-their-victims-20130122-copy-photogallery.html>, letöltés ideje: 2014.10.08.

Rosenthal által vezetett rendőr kocsí fényes nappal okozott balesetet, a jócskán túllépve a sebességhatárt, a ronccsá tört jármű háttérében a 45 mph, azaz 72 km/h-s sebességhatároló tábla figyelhető meg.¹¹² Ez utal arra, hogy lakott területen s veszélyeztették a dél-floridai lakosokat a gyorshajtással. Egyes útszakaszokon eltérő a sebességhatárolás, de egy ilyen mértékű szabályszegés, és kétszeres sebesség túllépés egy „átlagos polgártól” is nagyon súlyos közlekedési hiba, ezért kap nyomatékosítást, ha egy ilyenfajta esetet közalkalmazott követ el.

A *Sun Sentinel* nyomozásának köszönhetően kivizsgálták az érintett rendőrök ügyeit. A felelősségi köröket teljes mértékben tisztázták, így fegyelmi eljárások megindítására is sor került. A miamii rendőrt, akinek gyorshajtása az egész cikksorozat alapötletét adta, elbocsájtották, emellett több, felelős kollegáját is felfüggesztették. A cikksorozat rajtaütésszerűen vitathatatlan bizonyítékkal szolgált, hiszen SunPass adatokat kértek több dél-floridai rendőrségtől. Az egyéni szankciók mellett újfajta, szigorúbb és átláthatóbb intézkedéseket vezettek be a dél-floridai városok rendőrségein. A Miami Rendőrségi Hivatalnál radarokat állítottak fel, így könnyebben kaphatják el a gyorshajtókat, köztük saját alkalmazottaikat is. Jelentős eredményként könyvelhetjük el, hogy 84%-kal esett vissza a gyorshajtások száma a teljes érintett körzetben, nemcsak a rendőrök lassítottak le, hanem egész Dél-Florida.¹¹³

5. **diagram** : A dél-floridai gyorshajtások száma a vizsgált periódusban évek szerint, a cikksorozat megjelenése előtt 2011-ben, és a megjelenés után 2012-ben¹¹⁴

¹¹² 7. számú melléklet, forrás: <http://www.sun-sentinel.com/news/speeding-cops/sfl-speeding-cops-and-their-victims-pictures-20120123-photogallery.html> letöltés ideje: 2014.10.02.

¹¹³ Kestin&Maines (2012): Speeding cops slow down http://articles.sun-sentinel.com/2012-12-30/news/fl-speeding-cops-slow-down-20121230_1_sunpass-toll-records-police-officer-fausto-lopez-lead-foot-cops, letöltés ideje: 2014.10.02.

¹¹⁴ Kestin&Maines (2012): South Florida cops are hitting brakes, new datas show, http://articles.sun-sentinel.com/2012-12-30/news/fl-speeding-cops-slow-down-20121230_1_sunpass-toll-records-police-officer-fausto-lopez-lead-foot-cops, letöltés ideje: 2014.10.02. alapján saját készítésű diagram

A diagramon is szemlélteti, hogy míg 2011-ben 3179 eset történt, addig 495 eset történt 2012-ben, a cikksorozat megjelenése után. Az új, SunPass rendszer által közzétett díjbeszedési adatok kimutatták, hogy a rendőrök „lelassítottak”, és egyik rendőr sem lépte át a 145 km/h-s sebességet.

Több száz betelefonáló is meghálálta, amiért a régóta fennálló veszélyt az újságíróknak sikerült elhárítaniuk. Ezzel nemcsak a közbiztonság javulását, de a polgárok életét is megvédték. Azért pozitív ez a hatás, mivel nemcsak a száguldozó rendőröket állította meg a cikksorozat, hanem a civilek számára is példaértékűvé tette a biztonságos közlekedés szabályainak betartását és az ésszerű gyorsasági intervallum követését. Egy szabálykövetőbb Rendőrségi Hivatallal szemben a lakosok bizalma is megnő.

Sally Kestin továbbvizsgálódott a rendőrök körében, és az *Sun Sentinel* számára cikket írt arról, hogy a gazdasági válság miatt általában az emberek többet dolgoznak, azonban a rendőrök előbb hagyják el műszakjukat. Kestin kritikus hangneme a rendőrökről nem változott két év elteltével sem.¹¹⁵

A három részes, rendőrökről szóló cikksorozathoz John Maines tett hozzá a legtöbbet Kestinen kívül, hogy az újság elnyerje a Pulitzer-díjat. Az író, csakúgy, mint előbb említett szerkesztőtársa továbbra is a rendőrség homályos ügyeit tárta fel.¹¹⁶ Ám a zszurnaliszta megmaradt a polgárok biztonságának védelmezésénél is, hiszen a Palm Beach-i közutakra tévedt medvék esetéről számolt be, komplett listát összeállítva, arról hogy melyek az olvasó biztonsági teendői az állattal való véletlen találkozás esetén.¹¹⁷

¹¹⁵ Kestin (2014): Cops leaving early <http://www.sun-sentinel.com/news/interactive/sfl-cops-leaving-early-20140924-storygallery.html>letöltés ideje: 2014.10.02.

¹¹⁶ Maines&O'Matz (2013): Sunrise Police launch internal investigation itno questions about drug stings <http://www.sun-sentinel.com/local/broward/fl-casino-marble-sunrise-police-20131207-story.html#page=1>,letöltés ideje: 2014.10.02.

¹¹⁷ Flesher&Maines (2014): 'Yes it was a bear' on Palm Beach County Road, <http://www.sunsentinel.com/local/palm-beach/fl-bear-sightings-20140829-story.html>, letöltés ideje: 2014.10.02.

6. ÖSSZEHASONLÍTÁS

Hasonlóság a három esetet összevetve, hogy neves lapban publikálták a cikksorozatokat: a *Tampa Bay Times*, a *Las Vegas Sun* és a *Sun Sentinel* is évtizedes múltú visszatekintő újságok, amelyek olvasóközönségük számára a legfontosabb napi híreket közlik. A három díjnyertes alkotás alapvetően egyezik abban, hogy a cikksorozat egyes alanyainak életében fejlődést hoztak, vagyis az adott célcsoport helyzetét sikerült megváltoztatni. A Pinellas megyei lakosság ivóvíz készletének helyzete is javult; a szabályozások az építőmunkások számára biztonságosabb munkafeltételeket teremtek; a dél-floridai lakosok számára a közbiztonság pedig egyértelműen javult a gyorshajítások számának visszaesése következtében.

Ám a cikksorozatok alanyainak különbözőségére fel kell hívni a figyelmet: hiszen a Tim Nickens és Dan Ruth párosa egy bizonyos helyi szinten történő szabályozást változtatott meg, amely közel egymillió embert érintett. Alexandra Berzon cikksorozata az aktív munkavállalók egy részét, az építőmunkásokat célozta meg, leszűkítve a Las Vegas-i Stripen dolgozókra. Azonban az újságíró munkássága nemcsak a cikksorozat alanyainak teremtett biztonságosabb munkafeltételeket, hanem országos szinten is sikert ért el ezt illetően. A *Sun Sentinel* csapata egy egész államrész biztonságát befolyásolta a cikksorozat által, emellett Berzon cikksorozatához hasonlóan a „vétkesek” ügyében is igazságot tettek: az elmaradt szankciók kiszabásra kerültek a rendőrök ügyében is. Ugyebár leszűrhetjük az eddig elmondottak alapján, hogy más-más helyszínen történtek az események. Hangsúlyoznunk kell, hogy Amerikában a tagállamok szinte minden területet más eszközökkel, eltérő mértékben szabályoznak. Ezért a területi különbségek miatt ki kell emelnünk, hogy Nickens és Ruth egy adott megyére, Pinellasra fókuszáltak; Berzon egy adott városra, Las Vegasra; a *Sun Sentinel* szerkesztősége pedig több megyén átívelő problémát feszegetett.

A felelősségre vonás alakzata mindegyik górcső alá vett cikkben megjelent. Az elferdített tényeket állító képviselő szavahihetőségének megkérdőjelezése a legenyhébb foka ennek, ám az állami intézkedések, valamint a rendőrségi szankciók hatékonyságának vizsgálata már jóval komolyabb szintet üt meg. A *Sentinel* csapata és Berzon is felelősségi kérdésköröket járva kutatták a problémát okozó, vagy épp szabályokat megszegő „tettesek” kilétét.

A „fluorid kampány” főként önkormányzati képviselőket szólított meg, valamint bemutatta a közönségnek az írók álláspontját; Berzon a központi igazgatás szintjének kívánta bemutatni az építkezéseken kialakult tragikus körülményeket; a *Sun Sentinel* szerkesztősége legfőképpen a rendőrök szabályszegéseire mutatott rá tagállami szinten. Leszűrhetjük az azonosságot, hogy Berzon „OSHA goes easy” (Az OSHA könnyen enged) és Nickens, Ruth „Yes to dental health, no to double-talk” (Igennel a fogak egészségére, nemmel a mellébeszélésre) kritikus üzenettel teli címe is sejteti, hogy nem érdekelte őket a közsféra véleménye írásuk keményebb hangvételű stílusáról, és ki mertek állni igazukért. Ugyanúgy, ahogyan ezt a Sally Kestinék is tették, hiszen a „For caps, no limit” (A rendőrök számára nincs határ) cím egyértelműen megjelöli az adott csoportot, akiről a cikksorozat szól. Arról nem is beszélve, hogy itt a rendőrök, mint közalkalmazottak miatt elegendhet a másik két cikk esetében felmerülő gond: az egyik, hogy az állami szférában dolgozó polgárokról beszélünk (akárcsak a Nickens, Ruth féle képviselők esetében), a másik pedig a megkívánt szabályozás állami fellépésének sürgetése. Ezért ez speciálisabb eset az előző kettőhöz képest. Egy komolyabb vonalat képvisel, a halálesetek és balesetek megfékezése miatt. Igaz, hogy hasonlóságot vonhatunk a Berzon által vizsgált területtel, hiszen ott is halálos végkimenetelű balesetekről és további súlyos tragédiát szenvedett áldozatokról esik szó. Míg a *Tampa Bay Times* publicistái által megállapított tények bizonyítására szakemberek által került sor (a már említett Amerikai Fogorvosok Egyesületének szóvivője), addig a *Las Vegas Sun*, és a *Sun Sentinel* csapata is főként adatokkal dolgozott a tanúk mellett. Alapvetően a rendőrök gyorshajtásának esetében a SunPass adatokkal sikerült alátámasztani a cikksorozatban foglaltakat, bár mindhárom ügyben szólaltak meg érintettek - vegyük csak a Frank Strasheimet, OSHA vezetőt, vagy éppen a rendőrök által okozott balesetek elszenvedőinek családját vagy épp egy seriff múlttal rendelkező volt szenátort, Steve Oelrichet.¹¹⁸ Az utóbbi két cikksorozat esetében domináltak a balesetek kimenetelei, miértjei, a szabályszegések, amik az áldozatokat arra a sors juttatták, amit cikksorozatban bemutatott „bűnösök” okoztak. Hónapokra vetítik le a zszurnaliszták a szerencsétlenségek számát, így a statisztika segítségével helyeznek hangsúlyt a probléma gyakoriságára. Mindhárom esetben beszélhetünk az eredmények közvetlen kimutatására. A fluoridtartalmú ivóvíz visszakövetelésénél a megváltozott bizottsági szavazás (6-1 a fluoridtartalom mellett) reprezentálja az ügghálózat sikerességét. A Las Vegas-i építómunkások tragikus baleseteinél

¹¹⁸ Kestin&Maines (2012): South Florida cops are hitting brakes, new datas show, http://articles.sun-sentinel.com/2012-12-30/news/fl-speeding-cops-slow-down-20121230_1_sunpass-toll-records-police-officer-fausto-lopez-lead-foot-cops, letöltés ideje: 2014.10.02.

az indokolatlan halálesetek számának csökkenése mérvadó ebben az esetben, valamint az, hogy az OSHA munkavédelmi intézkedéseit szigorították. A kormányzat több bírságot szab ki, ez támasztja alá adatokkal is a cikksorozat hatását. A harmadik, gyorshajtó rendőrök által okozott mérhető probléma statisztikai kulcsa a balesetek számában rejlik, amik drasztikusan csökkentek a cikksorozat után. Egy nagyobb, nemcsak a célcsoportban eszközölni vélt hatást is kiváltottak azzal, hogy a rendőrök mellett a gyorshajtás, mint tagállami probléma visszaesését is kiváltotta.

Apró hasonlóság, hogy a dolgozatomban bemutatott témák a kezdetektől létező Pulitzer-díj kategóriában arattak sikert. Ugyanis mind az Alexandra Berzon, és a *Sun Sentinel* csapata által elnyert közszolgálati díj, valamint a Tim Nickens és Daniel Ruth cikksorozatát jutalmazó különleges vezércikkért járó díj 1917-től kerül kiosztásra.¹¹⁹ Csak ez a két újságírói kitüntetés „maradt életben” a díj kiosztásának kezdeti évétől. A többi, napjainkban is létező zszurnalisztikai kategória később jött létre (mint például az 1968-tól létező Feature photography azaz a fotó kategória) vagy pedig már nem is létezik (mint a Correspondence-azaz a „megfigyelő írás” kategóriája). Az említett két kategória, a különleges vezércikk, és a közszolgálati között számos különbség van, egyik közülük hogy utóbbi kategóriát aranyéremmel jutalmazzák, míg a különleges vezércikkért tízezer dollár pénzjutalmat is kiosztanak.¹²⁰ Maga az aranyérem 24 karátos, de igazi különlegessége abban rejlik, hogy a közszolgálati kategóriában győzelmet arató újság nevét az érem egyik oldalára vésik.¹²¹ Ezért szeretném kiemelni ezen speciális kategóriákat.

Azonban különböző évben arattak sikert a cikksorozatok. Azért fontos megvizsgálni, mivel nem tartom kizártnak hogy évről évre, de akár hónapról hónapra változhat a médiapolitika állami befolyásoltsága. Alexandra Berzon 2009-ben, Bush kormányzása alatt mutatott rá a média erejével a Las Vegas Strip építőmunkásait érintő hiányosságokra. Az alapvető médiajogi környezetet fel kell vázolnunk, hogy megértsük miért volt jelentős lépés ez az íróról: hiszen a cikksorozat megírásának és közlésének időpontjában Bush kormányának idején a közszolgálati média megnyirbálására törekedett.¹²² 2009 januárjától, Barack Obama elnökségének kezdetétől, már jóval szabadabb közszolgálati médiáról beszélhetünk. Sőt a sajtószabadság korlátozását a külföldi országokban sem kultiválta az elnök, így éves emberi jogi jelentéseket kellett készíteni a Külügyminisztérium számára

¹¹⁹Public Service, <http://www.pulitzer.org/bycat/Public-Service>, letöltés ideje: 2014.09.23.

¹²⁰The Medal, <http://www.pulitzer.org/theMedal>, letöltés ideje: 2014.09.22.

¹²¹The Medal, <http://www.pulitzer.org/theMedal>, letöltés ideje: 2014.09.23.

¹²²Freedman (2012)

azokról az országokról ahol a média szabadságát korlátozzák. Ez az intézkedés a sajtószabadság nemzetközi erősítését is megcélozta.¹²³ Tehát a Tim Nickens és Daniel Ruth, valamint a Sally Kestin vezette szerkesztőségek másabb médiajogi- és politikai környezetben publikálhatták cikkeiket.

Mindhárom esetben az újságírók az alapjogokkal kapcsolatosan értek el eredményt: az egészséghez való jog és a közszolgáltatás minőségének javulása kapcsolatot képez. Az ivóvíz ellátás ugyanis közüzemi szolgáltatás, hálózatos infrastruktúra szükséges hozzá, így egyfajta fizikai feltételnek is érvényesülnie kell a szolgáltatás igénybevételéhez – ugyanis a közszolgáltatások nélkülözhetetlenek, hozzáférhetőségük alapelvárás az államok részéről.¹²⁴ Nickens és Ruth cikksorozatai erre az alapvető közszolgáltatásra voltak hatással, míg Berzon Las Vegas-i építkezésekről szóló beszámolója egy jóval erősebb vonalat képviselt: magát, a munkajogi- és védelmi kérdéskört helyezték középpontba. A Kestin és Maines által képviselt vonal az állampolgárok fizikai biztonságát helyezte középpontba, de mégiscsak más aspektusból megközelítve, mint a Berzon fajta munkavédelmi vonal. Hiszen minden dél-floridai utakon közlekedő autós életét befolyásolták, nemcsak egy adott szakterületen tevékenykedő munkásokét. Ugyanakkor párhuzamot vonhatunk abban, hogy a cikksorozat sikere arra a bizonyos védendő célcsoportra hatott, mint Nickens és Ruth esetében- vagyis egy területileg kisebb számban körbehatárolható egységen ment végbe a szabályozás. Az építőmunkások esetében egy nagyobb szintről beszélnek, hiszen az újságíróknak egyes zurnalisztikai alkotásai az egész munkavédelem kérdéskörét járták körül. A cikksorozatokban egyaránt közös, hogy embertársaik jövőjét alakították.

Csakúgy, mint Pulitzer tette legtöbb cikkében, egyik társa szavaival igazolom ezt: „Született néptribunus volt ő, aki csodálatos, művelt elméjét és alkotóerejét a nép alkotmányos jogainak megerősítésére fordította.”¹²⁵ Így a modern kor Pulitzer-díjas íróit, tudományos munkám középpontjába állító újságíróiról is elmondhatjuk, hogy alkotmányos jogok mellett álltak ki, és sikerült érdemben véghezvinni céljukat, akárcsak ahogyan Pulitzer tette. Ez is egy azonosság a három nyertes alkotás között, hiszen mindegyik esetben az egyes ügyekben érintett döntéshozókra voltak hatással törekvéseik megvalósításában.

¹²³Obama törvényt írt alá a sajtószabadság megerősítéséről (2010) <http://194.149.24.49/cikk/478958//> , letöltés ideje: 2014.09.23.

¹²⁴Horváth M. (2002)

¹²⁵Csillag (2000) p174.

7. BEFEJEZÉS

Dolgozatomban szerettem volna felvázolni kiindulópontként, hogy maga a díj névadója, Pulitzer egy újfajta publicisztikai stílust eszközölt, és túlmutatott azon, hogy maga a hír képezi az újságírás alapegységét, amely rendszerint valamilyen hírértékkel rendelkező tényszerű újdonság.¹²⁶ Úgy vélem, munkám bevezető részében sikerült közvetítenem, hogy Pulitzer mindig is elhivatott a problémák megoldása iránt, és az új információknak társadalmi üzenete volt. Újságírói és saját alkotásai hordozták magukban a változás magját, és elindítottak olyan folyamatokat, amelyek az egész olvasótábor szemléletét megváltoztatták bizonyos közügyekről.

Azért tartottam fontosnak ezt, mivel párhuzamot vontam a tudományos diákköri munkám fő alappilléret képező Pulitzer-díjas cikkekkel, hiszen ugyanezeket az erőfeszítéseket vitték véghez a dolgozatomban tárgyalt cikksorozat írói is. Kiálltak a tények mellett, és bizonyították igazukat. Egyik esetben ez egymillió ember vízellátásának minőségi változását érte el, helyi szinten. A másik esetben pedig az amerikai Kongresszus tárgyalóterméig jutott az ügy, az új reformokkal és szigorúbb intézkedésekkel és gyakoribb bírságkivetéssel pedig munkások ezrei tudhatják magukat biztonságosabb környezetben. A harmadik cikksorozatnál kulcsfontossággal bírt a lakosok biztonsága: a közlekedési utakon okozott balesetek megfékezése, és a rendőrség, mint állami szerv belső szankcióinak megreformálása. Úgy vélem sikerült alátámasztanom diákköri munkám kérdését: ugyanis nemcsak a saját magunkat, de embertársaink életét veszélyeztető történésekre is reagálnunk kell. Lehet ez közszolgáltatással összefüggő probléma megoldása, egy adott munkáscsoport számára szabályozási hiányosságok pótlását követelő tényfeltárás, vagy a lakosság közbiztonságát fenyegető jelenség visszaszorítása. Reagálhatunk ezekre a helyzetekre akár ilyen, sajátos módon is, a média által. A kezünkben van a lehetőség, hogy változtassunk a világ dolgain, csak fellépésünknek elég meggyőzőnek kell lennie.

Kutatásom során sok díjnyertes cikket olvastam el, és úgy vélem a legtöbb publicista alkotása tükrözi Pulitzer szellemiségét, azt a hatalmas erőt, amely megtestesíti a cselekvésre késztetést. Akár polgárokról van szó, akár közalkalmazottakról. Ezen cikkek írói nem riadnak vissza az állami szféra alkalmazottjainak felelősségre vonásától sem, ha embertársaink biztonsága a tét. Ezt igazolja, a *Sun Sentinel* rendőrök gyorshajtását visszaszorító cikksorozata is. A törvényi szabályozások befolyásolása, és szigorítása – mint az a Las Vegas-i

¹²⁶ Harle (2012)

építőmunkások esetében is végbement – nem csak az adott célcsoportnak teremtett biztonságosabb munkafeltételeket, hanem Nevada összes fizikai dolgozójának. Ez a két példa mindenképp biztonságosabb körülményeket teremtett a társadalmi csoportoknak. Szintúgy a fluoridtartalmú víz mellett érvelő cikksorozat pedig azon túl, hogy döntésük megváltoztatására kényszerítette a közpolitikai döntéshozókat, Amerika vízellátásának évtizedes hagyománya mellett kampányolt, így olyan olvasókat is meg tudott győzni a fluorid hasznosságáról, akik eddig szkeptikusak voltak ezzel szemben. A véleményformáláson túl, egyfajta társadalmi hatást is elértek azzal, hogy a közszolgáltatások minőségét változtatták meg – akár fizikai, koncentrációmegváltoztatásról beszélünk, akár törvényi szabályozás megerősítéséről. Mindenképpen hatást gyakoroltak polgártársaikra, és befolyásolták sorsukat. A médiának, ezen belül a sajtónak tehát megvan az ereje, hogy ilyen fejlődéseket produkáljon. Ezzel a három példával igazolom, hogy a Pulitzer-díj nyertes cikkek hatással vannak életünkre, és társadalomformáló szereppel bírnak. A társadalmi szinten belül egy kisebb, mikrotársadalmi környezetet pedig nagyban befolyásolnak: az újságcikkekben bemutatott alanyok életét: a fluoridpótlásra szoruló családokét; a Las-Vegas-i építőmunkások épségét és az oknyomozásokba bevont elhunyt munkások családjáét; valamint a gyorsított dél-floridai rendőrök áldozatainak lelki elégtételét, és kiemelten pedig a lakosok biztonságát. Az elmaradt szankciókat is ki tudják (képletesen) kényszeríteni, így egyfajta visszacsatolást nyernek a múltbéli ügyek. Olyan hétköznapi eszközöket használnak fel igazuk bizonyítására, amik megállják a helyüket a való életben is (pl. SunPass rendszer adatok, szóvivők nyilatkozatai, baleseteket bemutató rajzok) így a szaktudással nem bíró olvasók számára is világossá teszik a problémát övező képet. A kellő tájékozottsággal nem rendelkező emberek, és állampolgárok szemét is fel tudják nyitni ezen újságcikkek, és nyomatékossítani bennük a probléma mivoltát. Ezért igyekeztem én is közérthetően ismertetni a cikkek társadalmi környezetét, és azon intézményeket és rendszereket, amelyeknek felhasználása által meg tudott valósulni az újságírók célja.

Úgy vélem, hogy az ilyen kitüntetéssel jutalmazott alkotásokat azért is érdemes elolvasnunk, hogy még többet megtudjunk a világról, a körülöttünk zajló eseményekről. Éreztetik velünk a minket érintő változások kezdetét, és akár egy teljes változási folyamatot is elindítanak. Pályaművem célja az volt, hogy rámutassak ezekre a lényegi pontokra, és igazoljam az állítás valószerűségét, aktualitását.

Felhasznált irodalom

Törvények:

Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata 19. cikk (1948) United Nations Human Rights, <http://www.ohchr.org/EN/UDHR/Pages/Language.aspx?LangID=hng>, letöltés ideje: 2014.09.10.

First Ademennt: Freedom of the Press (1791) Cornell University Law School, http://www.law.cornell.edu/constitution /first_amendment, letöltés ideje: 2014.09.10.

Könyvek, könyvfejezetek, folyóiratok:

CSILLAG András (2000): Joseph Pulitzer és az amerikai sajtó, Budapest, Osiris Kiadó ISBN 963 379 737 3

GAJDUSCHEK György - HAJNAL György (2010): Közpolitika, Budapest, HVG –Orac kiadó ISBN 978 963 258 106 4

GOTTDIENER, Mark (1999): Las Vegas: the social production of an all – American city, Oxford, Blackwell Pulbishers ISBN 1 57718 137 99

HARLE Tamás (2012): Az újságírás mestersége és művészete, Budapest, Kék Európa Stúdió ISBN 978 963 08 4198 6

HECLO, HUGH (2010): Issue Network and the Executive Establishment In.: STILLMAN, J. Richard Public Administration: Concepts and cases, ninth edition, Boston, ISBN: 978 0 618 99301 2

HOHENBERG, John (1974): The Pulitzer Prizes;; A history of the awards in books, drama, music, and journalism, based on the private files over six decades, Columbia University Press , ISBN 10 0231038879

HORVÁTH M. Tamás (2002): Helyi közszolgáltatások szervezése Budapest, Dialóg Campus ISBN963 9123 47 6

JUERGENS, George (1966): Joseph Pulitzer and the New York World .In. CSILLAG András (2000): Joseph Pulitzer és az amerikai sajtó, Budapest, Osiris Kiadó, ISBN 963-379-737-3

LANGFORD, Malcom(2009): Social Rights Jurisprudence: Emerging Trends in International and Comparative Law, New York, Cambridge University Press ISBN 978 0 521 86094 9

LAVENIR, Catherine Bertho (2005): A demokrácia és a média a 20. században, Debrecen, Csokonai kiadó ISBN 963 260 217

LILLEY, William és BERNSTEIN, Mark F. és DEFRANCO, Laurence J. (2011): The Almanac of State Legislative Elections, 2000-2012., Washington, D.C. CQ Press, ISBN: 978-0-87289-551-5

POLYÁK Gábor (2010): Médiapolitikai szöveggyűjtemény, Budapest, Gondolat Kiadó ISBN: 978 963 693 1933

PULITZER, Joseph (1886): The Mission of the Press – The World: In.: CSILLAG András (2000): Joseph Pulitzer és az amerikai sajtó, Budapest, Osiris Kiadó, ISBN 963-379-737-3

VÁMOS Adrienn et al. (1987): A caries prevenció néhány higiénés vonatkozása és az ivóvíz fluorid tartalmának vizsgálata a fővárosban. Budapesti Közegészségügy, XIX. évf. 3.szám p. 65-69. ISSN 0133-137X

Internetes hivatkozások:

2008 Nevada Press Association better newspaper contest winner, Las Vegas Sun, <http://www.lasvegassun.com/news/2008/sep/29/2008-nevada-press-association-better-newspaper-con/>

2013 Pulitzer Winner Public Service, Pulitzer Prizes, <http://www.pulitzer.org/works/2013-Public-Service>, letöltés ideje: 2014.10.02

A Detailed look into OSHA reforms under the U.S. Presidents <http://www.complianceand-safety.com/blog/a-detailed-look-into-osha-under-u-s-presidents/>, letöltés ideje: 2014. 09.29.

Accidents on the strip, Las Vegas Sun, <http://www.lasvegassun.com/news/topics/construction-deaths/>, letöltés ideje: 2014.08.23

Articles by Alexandra Berzon <http://topics.wsj.com/person/B/alexandra-berzon/7339> letöltés ideje: 2014.08.23.

BERZON, Alexandra (2014): Pimco employees react, Las Vegas Sun, <http://blogs.wsj.com/moneybeat/2014/09/26/pimco-employees-react-we-didnt-see-it-coming/> letöltés ideje: 2014.09.28.

BERZON, Alexandra (2008): A life-and-death issue for the nation's workers, Las Vegas Sun, <http://www.pulitzer.org/archives/8396>, letöltés ideje: 2014.09.24.

BERZON, Alexandra (2008): OSHA goes easy, Las Vegas Sun, <http://www.pulitzer.org/archives/8382>, letöltés ideje: 2014.09.20.

BERZON, Alexandra (2008): Construction worker death on the strip- OSHA goes easy, Las Vegas Sun <http://www.lasvegassun.com/news/2008/mar/31/osha-goes-easy/>, letöltés ideje: 2014.09.29.

BERZON, Alexandra (2008): State OSHA boosts work site safety, Las Vegas Sun, <http://www.lasvegassun.com/news/2008/may/31/state-osha-boosts-work-site-safety/>, letöltés ideje: 2014. 09.23.

BERZON, Alexandra (2008): Influenced, OSHA bends, Las Vegas Sun, <http://www.lasvegassun.com/news/2008/apr/18/influenced-osha-bends/>, letöltés ideje: 2014. 09.23.

BERZON, Alexandra (2008): Worker Safety Eroded During the Bush Years, Las Vegas Sun, <http://www.pulitzer.org/archives/8398> letöltés ideje: 2014.08.29.

BRONARS, Stephen: 2.8 Million Construction Jobs Are Missing, <http://sbronars.wordpress.com/2013/08/26/2-8-million-construction-jobs-are-missing/>, letöltés ideje: 2014.08.23.

Broward News, Sun Sentinel, <http://www.sun-sentinel.com/local/broward/>, letöltés ideje: 2014.10.10.

Construction Deaths, Las Vegas Sun, <http://www.lasvegassun.com/news/topics/construction-deaths/>, letöltés ideje: 2014. 09.23.

DEGGANS, Eric: Times' Tim Nickens, Daniel Ruth win Pulitzer Prize for editorial writing, Tampa Bay Times, <http://www.tampabay.com/news/nation/times-tim-nickens-daniel-ruth-win-pulitzer-prize-for-editorial-writing/2115247>, letöltés ideje: 2014.08.12.

Easy learning ETC- A brief overview of ETC in a beep, ETC portal site, <http://www.go-etc.jp/english/about/index.html>, letöltés ideje: 2014.10.02.

Editorial Writing, Pulitzer Prizes, <http://www.pulitzer.org/citation/2013-Editorial-Writing>, letöltés ideje: 2014. 09.09.

FARLEY, Tim: Pulitzer won by Tampa Times for a skeptical campaign, James Randi Educational Foundation, <http://archive.randi.org/site/index.php/swift-blog/2093-2013-pulitzer-won-by-tampa-bay-times-for-a-skeptical-campaign.html>, letöltés ideje: 2014. 09.08.

First Amendment Research Informations (1995) Illinois First Amendment Center, http://www.illinoisfirstamendmentcenter.com/freedom_press_history.php, letöltés ideje: 2014.10.02.

FLESHER, David és MAINES, John (2014): 'Yes it was a bear' on Palm Beach County Road, Sun Sentinel, <http://www.sunsentinel.com/local/palm-beach/fl-bear-sightings-20140829-story.html>, letöltés ideje: 2014.10.02.

Florida „Standard” State Limits, Florida Driving Handbook, <http://www.123driving.com/flhandbook/flhb-speed-limits.shtml>, letöltés ideje: 2014.11.01.

Fluoride Supply Stats, Centers for Disease Control and Prevention, <http://www.cdc.gov/nohss/fssupplystats.htm>, letöltés ideje: 2014.09.18.

FREEDMAN, Des (2012): A médiapolitika mint közpolitika, Budapest, Gondolat 2012/1, pp 150-152. ISBN: 978 963 693 365 forrás: 4media-tudomany.hu/laparchivum.php?pdf=1 letöltés ideje: 2014.09.23.

Graphic: Speeding frequency, Sun Sentinel, <http://www.sun-sentinel.com/fl--gx-speeding-frequency-chart.eps-20120210-graphic.html>, letöltés ideje: 2014.10.02.

HARRIS, Roy J. (2013): Pulitzer surprise: The Sun Sentinel's rise to gold medal, Columbia Journalism Review, http://www.cjr.org/behind_the_news/pulitzer_surprise_the_sun_sent.php?page=all#sthash.DnVPMbrv.dpuf, letöltés ideje: 2014.10.02.

Hetch Hetchy Editorial Series Wins Pulitzer Prize (2005) Enviromental Defense Fund, <http://www.edf.org/news/hetch-hetchy-editorial-series-wins-pulitzer-prize>, letöltés ideje: 2014.09.12.

History of the Prizes, Pulitzer Prizes, <http://www.pulitzer.org/historyofprizes>, letöltés ideje: 2014. 07.08.

IVING, Lora (2012) U.S. Transportation Deputy Secretary Downey Announces New All-American Roads, National Scenic Byways in 20 States, Federal Highway Administration, <http://www.fhwa.dot.gov/pressroom/fhwa0042.cfm>, letöltés ideje: 2014. 08.28.

Joseph Pulitzer, Főváros Szabó Ervin Könyvtár, http://www.fszek.hu/?article_hid=13552 letöltés ideje: 2014. 09.08.

JournCast Administration, Pulitzer Prizes, <http://www.pulitzer.org/administration#journcats>, letöltés ideje: 2014.09.17.

KESTIN, Sally és MAINES, John (2012): About this series, Sun Sentinel, http://www.pulitzer.org/files/2013/public-service/09aboutthis_series.pdf, letöltés ideje: 2014.10.02.

KESTIN, Sally és MAINES, John (2012): Cops among Florida's worst speeders, Sun Sentinel investigation finds, http://articles.sun-sentinel.com/2012-02-11/news/fl-speeding-cops-20120211_1_erskin-bell-speed-limit-city-cops, letöltés ideje: 2014.10.02.

KESTIN, Sally (2014): Cops leaving early, Sun Sentinel, <http://www.sun-sentinel.com/news/interactive/sfl-cops-leaving-early-20140924-storygallery.html> letöltés ideje: 2014.10.02.

KESTIN, Sally és MAINES, John (2012): For cops no limit, Sun Sentinel, <http://www.pulitzer.org/files/2013/public-service/01day1.pdf>, letöltés ideje: 2014.10.02.

KESTIN, Sally és MAINES, John (2012): South Florida cops are hitting brakes, new data show, Sun Sentinel, http://articles.sun-sentinel.com/2012-12-30/news/fl-speeding-cops-slow-down-20121230_1_sunpass-toll-records-police-officer-fausto-lopez-lead-foot-cops, letöltés ideje: 2014.10.02

KESTIN, Sally és MAINES, John (2012): Speeding cops slow down, Sun Sentinel, http://articles.sun-sentinel.com/2012-12-30/news/fl-speeding-cops-slow-down20121230_1_sunpass-toll-records-police-officer-fausto-lopez-lead-foot-cops, letöltés ideje: 2014.10.02.

KLEIN, R. J. (2008): Progress Review Focus Area 21 - Oral Health Presentation, for Disease Control and Prevention, Centers for Disease Control and Prevention,

http://www.cdc.gov/nchs/ppt/hp2010/focus_areas/fa21_2_ppt/fa21_oral2_ppt.htm, letöltés ideje: 2014.09.09

Las Vegas Sun <http://www.lasvegassun.com/>, letöltés ideje: 2014. 07.23.

MAINES, John és O'MATZ, Megan (2013): Sunrise Police launch internal investigation into questions about drug stings, Sun Sentinel, <http://www.sun-sentinel.com/local/broward/fl-casino-marble-sunrise-police-20131207-story.html#page=1>, letöltés ideje: 2014.10.02.

Maximum posted daytime speed limits on rural interstates, Insurance Institute for Highway, <http://www.iihs.org/iihs/topics/laws/speedlimits/mapmaxspeedonruralinterstates?topicName=Speed#map>, letöltés ideje: 2014.10.02.

MERCOLA, Joseph (2010): Az Amerikai Fogorvosok Társasága és a Betegség Felügyeleti és Megelőzés Központ nem ajánlja a fluor használatát, Centers for Disease Control and Prevention, <http://www.tenyek-tevhitek.hu/fluor-veszelyessege.htm>, letöltés ideje: 2014.09.09.

Nevada State Plane, Occupational Safety and Health Administration, <https://www.osha.gov/dcsp/osp/stateprogs/nevada.html>, letöltés ideje: 2014.09.26.

Nevada Department of Business and Industries, <http://dirweb.state.nv.us/>, letöltés ideje: 2014.09.26.

NICKENS, Tim és RUTH, Daniel (2012): The human costs of the fluoride fiasco, Tampa Bay Times, <http://www.pulitzer.org/files/2013/editorial-writing/08tampabay.pdf> letöltés ideje: 2014. 08.27.

NICKENS, Tim és RUTH, Daniel (2012): Yes to dental health; no to double-talk, Tampa Bay Times, <http://www.pulitzer.org/files/2013/editorial-writing/02tampabay.pdf>, letöltés ideje: 2014. 08.20.

NICKENS, Tim és RUTH, Daniel (2012): The real cost of the fluoride fiasco, Tampa Bay Times, <http://www.tampabay.com/opinion/editorials/the-real-cost-of-the-fluoride-fiasco/1259225>, letöltés ideje: 2014.09.15.

OBAMA, Barack: A statement from Barack Obama on OSHA violations, The International Brotherhood of Boilermakers, https://www.boilermakers.org/resources/news/Obama_issues_statement_on_Senate_OSHA_report, letöltés ideje: 2014.09.02.

Obama Proposes Increase in OSHA Budget, Safety Blog, [http://www.safety-servicescompany.com /topic/osha/obama-proposes-increase-in-osha-budget/](http://www.safety-servicescompany.com/topic/osha/obama-proposes-increase-in-osha-budget/), letöltés ideje: 2014.09.06.

Obama törvényt írt alá a sajtószabadság megerősítéséről (2010) MTI, <http://194.149.24.49/cikk/478958/>, letöltés ideje: 2014.09.23.

PHILP, TOM (2004): Hetch Hetchy reclaimed: The dam downstream, Sacramento Bee, <http://www.pulitzer.org/archives/6885>, letöltés ideje: 2014.09.12.

PHILIPS, Anna: Pinellas County Commission votes 6-1 to return fluoride to drinking water (2013) Tampa Bay Times, <http://www.tampabay.com/news/localgovernment/pinellas-county-commission-votes-6-1-to-return-fluoride-to-drinking-water/1263426> letöltés ideje: 2014.08.13.

Photos speeding cops and their victims (2012) Sun Sentinel, <http://www.sun-sentinel.com/sfl-photos-speeding-cops-and-their-victims-20130122-copy-photogallery.html>, letöltés ideje: 2014.10.08.

Pinellas County Board Commission, Pinellas County, <http://www.pinellascounty.org/commission/>, letöltés ideje: 2014.09.09.

Pinellas County Florida votes no fluoride in drinking water, USA today, <http://usatoday30.usatoday.com/news/nation/story/2011-10-05/pinellas-county-florida-votes-no-fluoride-in-drinking-water/50673318/1>, letöltés ideje: 2014.09.17.

Pinellas County households by Type, Pinellas County, <http://www.pinellascounty.org/plan/demographics/HouseholdByTypePinellas.pdf>, letöltés ideje: 2014.09.09.

Pinellas County Statistics, Pinellas County, <http://www.pinellascounty.org/commission/default.htm>, letöltés ideje: 2014.09.12.

POVIC, Eleaine S. (2013): Speed limits going up in many states , USA today, <http://www.usatoday.com/story/news/nation/2013/07/22/stateline-speed-limit/2575047>, letöltés ideje: 2014.10.06.

Public Service, Pulitzer Prizes, <http://www.pulitzer.org/bycat/Public-Service>, letöltés ideje: 2014. 09.23.

Pulitzer prizes, Tampa Bay Times, <http://www.tampabay.com/company/aboutus/awards/pulitzer-prizes>, letöltés ideje: 2014.08.09.

RUTH, Daniel, Tampa Bay Times, <http://www.tampabay.com/opinion/columns/ruth-greenlight-pinellas-criticism-bought-on-the-cheap/2197235>, letöltés ideje: 2014.09.24.

Sawgrass Expressway, South East Roads, <http://www.southeastroads.com/fl-869.html>, letöltés ideje: 2014.11.01.

Speed Limits, Insurance Institute for Highway, <http://www.iihs.org/iihs/topics/laws/speedlimits>, letöltés ideje: 2014.11.05.

Speeding cops and their victim, Sun Sentinel, <http://www.sun-sentinel.com/news/speeding-cops/sfl-speeding-cops-and-their-victims-pictures-20120123-photogallery.html> letöltés ideje: 2014.10.02.

SUAREZ, Evelio és HOEFLICH, Kevin (2005): The end of the tollbooth in.:Közúti és Mélyépítési Szemle, 56.évfolyam 3.szám, <http://szemle.sze.hu/docs/2006-03.pdf>, letöltés ideje: 2014.09.28.

Sun Sentinel- Above the Law, Columbia Journalism School, <http://towcenter.org/sensors-and-journalism-sun-sentinel-above-the-law/>, letöltés ideje: 2014.10.02.

Sun Sentinel, Database: Speeding cops in Florida, http://databases.sun-sentinel.com/news/broward/ftlaudCopSpeeds/ftlaudCopSpeeds_list.php, letöltés ideje: 2014.10.11.

Tim Nickens, <http://www.tampabay.com/writers/tim-nickens/>, letöltés ideje: 2014.09.23.

TENORE, Mallery Jean (2013): Pulitzer Prize board seeks broader participation in editorial writing category, Poynter, <http://www.poynter.org/latest-news/mediawire/223919/pulitzer-prize-board-seeks-entries-from-smaller-publications>, letöltés ideje: 2014. 08.19.

The Medal, Pulitzer Prizes, <http://www.pulitzer.org/theMedal>, letöltés ideje: 2014. 09.22.

Training Materials by Title, United States Department of Labor, https://www.osha.gov/dte/resource_center/materials-alpha-title.html, letöltés ideje: 2014. 09.09.

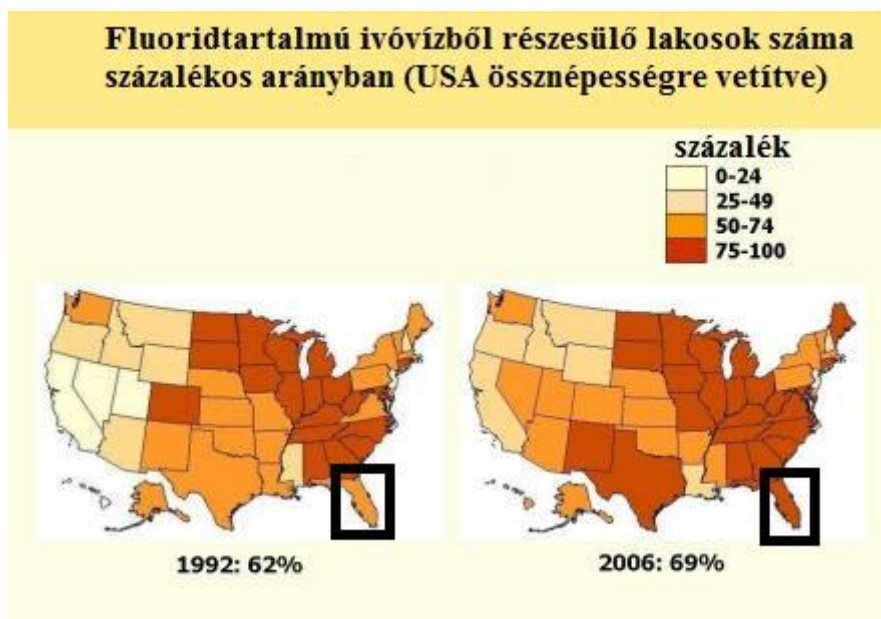
Vezetési Tanácsok az Egyesült Államokban, Autóbérlés Online, www.autoberlesonline.hu/vezetesi-tanacsok/usa/, letöltés ideje: 2014.10.06.

WALLMAN, Brittany (2013): South Florida Sun Sentinel wins Pulitzer, http://articles.sun-sentinel.com/2013-04-15-news/fl-sun-sentinel-pulitzer-prize-201304151_law-enforcement-officers-database-journalism-howard-saltz, letöltés ideje: 2014.10.01.

WATSON, Paul Joseph (2012) Bírósági ítélet: Jogosan tartóztatták fel a készpénzzel fizető autóst, <http://idokjelei.hu/2012/09/birosagi-itelet-jogosan-tartoztattak-fel-a-keszpenzzel-fizeto-autost/>, letöltés ideje: 2014.10.02.

Mellékeltek

1. számú melléklet A fluorid fontossága c. 3.1.1. alfejezethez. Fluoridtartalmú ivóvízből részesülő lakosságszám az Amerikai Egyesült Államokban, kiemelve Florida állam ivóvíz fluoridtartalmának százalékos változását.
forrás: http://www.cdc.gov/nchs/ppt/hp2010/focus_areas/fa21_2_ppt/fa21_oral2_ppt.htm alapján általam szerkesztett kép

2. számú melléklet a Társadalmi környezet c. 3.1.2. alfejezethez-Tim Nickens és Daniel Ruth (2012): The real cost of the fluoride fiasco (az írópáros nyertes cikksorozatának egyik része)
forrás: <http://www.tampabay.com/opinion/editorials/the-real-cost-of-the-fluoride-fiasco/1259225>

The real cost of the fluoride fiasco

Wednesday, October 31, 2012 4:13pm

Pinellas County commissioners did not just ignore established science when they voted 4-3 to stop adding fluoride this year to the county's drinking water. They also cost families plenty of money and unlimited frustration, because dentists are now advising parents to give fluoride to their children to prevent tooth decay. Two of the Fluoride Four are on the ballot Tuesday seeking re-election to their countywide seats: Nancy Bostock and Neil Brickfield. Their challengers, Charlie Justice and Janet Long, support restoring fluoride to the county's drinking water. It only takes one new commissioner to reverse the backward decision — and save Pinellas County families time, money and frustration.

The Sasko family: \$120 a year

Even for dental hygienist Sue Sasko, it's a hassle making sure her son Alex, 4, and daughter Lauren, 8, take their proper daily doses of chewable fluoride tablets. "It's a nuisance," said she said, and she criticizes commissioners who voted to stop adding fluoride to the drinking water for caving to uninformed political pressure.

Sasko and her husband, Alex, live in Palm Harbor and now spend about \$10 a month on fluoride tablets for their children. The misguided fluoride decision, she said, is "absolutely" the deciding factor for her decision to vote against Brickfield and Bostock. Sasko said removing fluoride "was a mistake. Cost effect-wise, it's a no-brainer."

"I just feel very strongly about this issue," she added. "It's a public health issue."

It's also \$120 a year out of the family's pocket.

The Palubin family: \$72.80 a year

Beth Palubin of Clearwater can't explain what fluoridated Nursery Water tastes like. But it doesn't taste very good. Just ask her 2 ½-year-old son, David, who resists drinking two 8-ounce glasses a day. "Getting two glasses into him is a challenge," Palubin said. Since fluoride was removed from the Pinellas County water supply, Palubin and her husband, Jeremy, have struggled to get David and 1-year-old daughter Olivia, who requires one 8-ounce glass mixed with formula, to drink the fluoridated bottled water.

Palubin spends only about \$1.40 a week on the fluoridated water. But she resents the expense when compared to the county's per person cost to add fluoride to the water supply: 30 cents a year. "It's a disservice to our children," she said.

She will not vote for Bostock and Brickfield, who voted to stop adding fluoride to the drinking water. "I would like to change that," Palubin said, and she's not alone.

The Hull family: \$97.14 a year

When fourth-grade teacher Tina Hull was told by her dentist that she would have to start providing fluoride tablets for three of her four children, she thought he was kidding. But now she and her husband, Roger, rely on their health insurance to cover the cost of the tablets for their children, while also paying a co-payment out of their own pockets.

The frustration doesn't end there for the Clearwater couple. Their three younger daughters — ages 12, 5, and 3 — require varying dosages of fluoride, further complicating the challenge of providing proper dental care for the girls. "I guess I'm in the dark as to why the decision was made," Hull said.

"As a parent, as a family, we never had to do anything" when Pinellas County added fluoride to the water, Hull said.

Now, thanks to the commission's Fluoride Four, the Hulls and their insurance carrier bear the cost of fluoride, a combined \$97.14 annually, compared to the roughly 30 cents per person the county spent to maintain fluoride in the water supply

3. számú melléklet A cikksorozat és társadalmi hatása c. 4.2. alfejezethez Alexandra Berzon (2008): State OSHA boosts work site safety (Az újságíró nyertes cikksorozatának egyik cikke).
forrás: <http://www.lasvegassun.com/news/2008/may/31/state-osh-boosts-work-site-safety/>

Public, union pressure had mounted following Strip construction deaths

By: Alexandra Berzon

May 31, 2008

Nevada will begin requiring contractors to place temporary flooring or safety netting beneath employees working on high-rise projects, the state Occupational Safety and Health Administration announced Friday.

The ironworkers union had increased pressure on the agency to require the safety measure after the Las Vegas Sun's recent series of reports about the deaths of construction workers on the Strip.

The requirement, effective Aug. 1, marks the first state policy change in response to the deaths.

"Considering the unprecedented levels of construction that are currently taking place, particularly on the Las Vegas Strip, we are pleased to be able to implement stronger regulations to protect workers," Tom Czehowski, Nevada OSHA's chief administrative officer, said in a news release announcing the change.

In the past 18 months, 10 workers have died on Strip construction sites amid the ongoing \$32 billion building boom. Two of those were ironworkers whose falls could have been stopped short if decking or netting had been in place.

Federal safety laws enforced locally by Nevada OSHA have long required that employers provide safety netting or temporary flooring to catch workers who fall. Those rules remained official law even after new steel erection standards were adopted in 2001 after many years of negotiation involving labor and industry representatives.

But in 2002, federal OSHA issued a directive that said the agency would not enforce the requirement for netting or flooring if employers required workers to wear safety harnesses, which are attached to cables that workers tie off from above.

Federal OSHA maintains that the two forms of protection are redundant and unnecessary, and Nevada OSHA had abided by the decision in its wholesale adoption of all federal compliance directives.

But in the decision announced Thursday, Nevada OSHA concluded that this particular interpretation had weakened safety standards by increasing fall distances, raising the possibility of injuries from falling objects and making it more difficult for rescuers to reach the upper levels of high-rise buildings in an emergency.

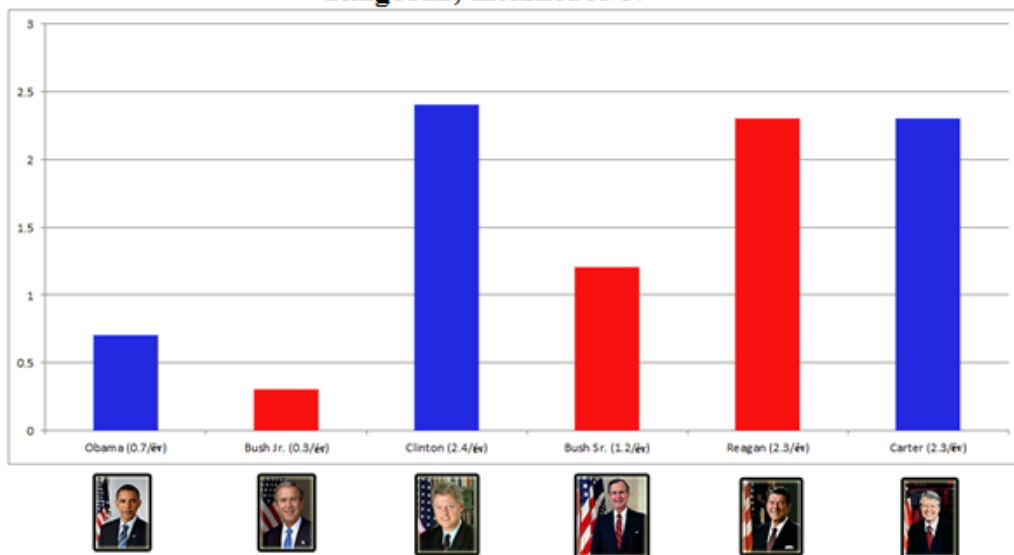
California reached the same conclusion and chose to ignore the 2002 federal interpretation.

Nevada's decision came in response to several entreaties from the ironworkers union, including a letter last month from Chuck Lenhart, business agent for Ironworkers Local 433, asking for enforcement of the safety flooring requirement.

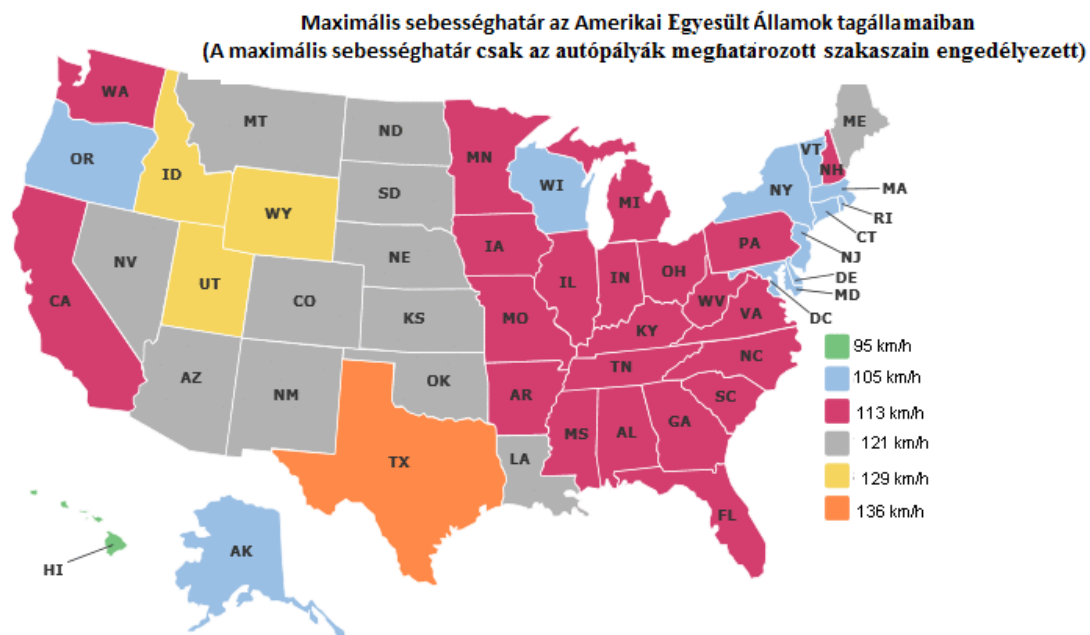
Last week, AFL-CIO Executive Secretary-Treasurer Danny Thompson and several representatives of the ironworkers union met with Czehowski, who later sought and received the cooperation of contractors through the Associated General Contractors, a trade organization.

4. számú melléklet A cikksorozat és társadalmi hatása c. 4.2. alfejezethez. OSHA reformok az egyes elnökségek ideje alatt. forrás: <http://www.complianceandsafety.com/blog/a-detailed-look-into-osha-under-u-s-presidents/> alapján általam szerkesztett kép

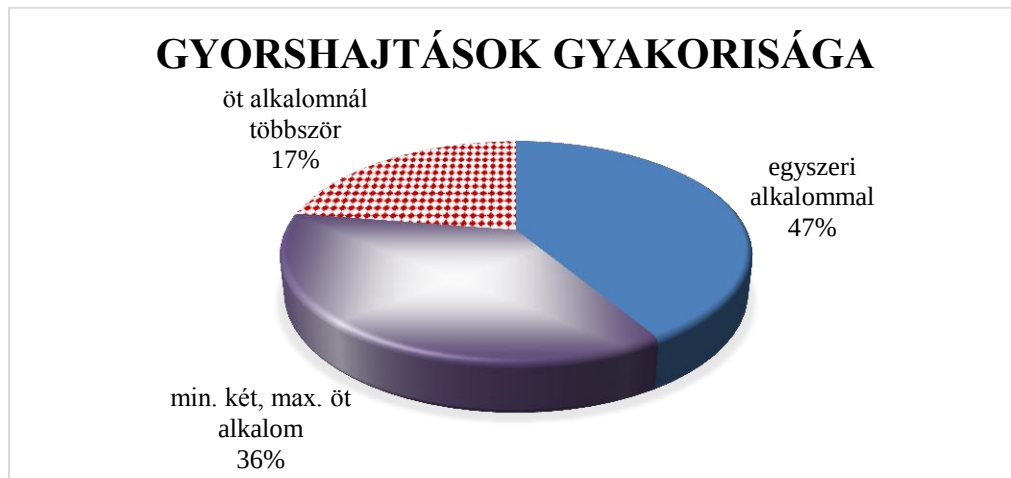
**Munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi reformok
az egyes elnökségek ideje alatt
átlagosan; intézkedés/év**

5. számú melléklet a Társadalmi környezet c. 5.1.1. alfejezethez. A maximális sebességhatár az Amerikai Egyesült Államok tagállamaiban. forrás: Maximum posted daytime speed limits on rural interstates <http://www.iihs.org/iihs/topics/laws/speedlimits/mapmaxspeedonruralinterstates?topicName=Speed#map>, letöltés ideje: 2014.10.02. alapján általam szerkesztett kép

6. számú melléklet A cikksorozat és hatása 5.2. alfejezethez. A rendőrök körében elkövetett gyorsajtások elkövetésének gyakorisága. forrás: Graphic: Speeding frequency, <http://www.sun-sentinel.com/fl--gx-speeding-frequency-chart.eps-20120210-graphic.html> letöltés ideje: 2014.10.02. alapján saját készítésű diagram

7. számú melléklet A cikksorozat és hatása c. 5.2. alfejezethez. Adam Rosenthal, az egyik gyorsjáratot elkövetett rendőr vezette kocsit, a baleset után. forrás: <http://www.sun-sentinel.com/news/speeding-cops/sfl-speeding-cops-and-their-victims-pictures-20120123-photogallery.html> letöltés ideje: 2014.10.02.

